Tidskrift för SCHACK 9

Årgång 80 • November • 1974

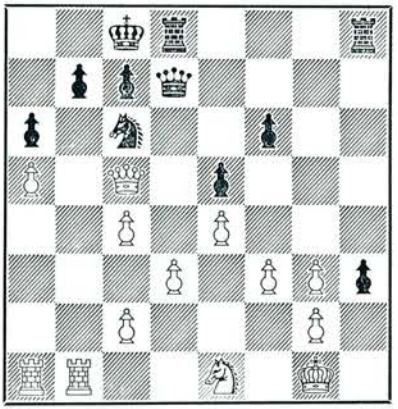

Svart i draget vinner direkt

Dam-OS

★

Allsvenska serien

★

Särspelet om SM

★

Teoriartikel

BILAGA MEDFÖLJER

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 32 Göteborg 7
Postgiro 60 46 34-6

Tidskriftskommitté:

Ansvarig utgivare Fil. dr. Eric Uhlin, tel. 0303 - 102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031 - 25 57 76
Redaktion Lars Göran Ribeck, tel. 031 - 14 55 28
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa kr. 31:—, utom Europa $ 8:—

INNEHÅLL

Dam-OS	261	Ordet fritt	274
LASK:s ratingsystem	263	Manila 1974	275
Allsvenska serien	264	SSKK	275
Jarleslaget	266	Partier	276
Magnus Wahlbom sverigemästare	267	Studier	288
Boknytt	267	Problem	291
Glimtar från OS	269	Omslagsdiagrammet	292
Schacktävling för synskadade	274		

BOKNYTT

Gelenczei: Spiel mit — gegen Grossmeister! (Testa dig själv-tema) 19:69
Chess Player: Manila 1973 (1. Larsen) CP no 168 ..... 11:20
Chess Player: Madrid 1973 (1. Karpov) CP no 169 ..... 11:20
Wade/Harding: The Marshall Attack 47:60
Harding/Botterill/Kottnauer: The Sicilian Sozin 42:70

PRENUMERATIONSDAGS!

Tidskrift för Schack, 10 nr pr år ..... inkl. moms o porto*) 35:00
Schack-Nytt, 10 nr pr år ..... " " " 35:00
British Chess Magazine, 12 nr pr år ..... " " " 65:00
CHESS, 12 nr pr år, vol. 40 = okt-74/sept-75 .... " " " 55:00
Fernschach, 12 nr pr år ..... " " " 61:00
Skakbladet, 12 nr pr år ..... " " " 40:00
Shakhmaty v SSSR, 12 nr pr år ..... (38:00)
Shakhmaty Bjulleten, 12 nr pr år ..... (50:00)
Shakhmaty, Riga, 24 nr pr år ..... (40:00)
SAHS, Riga, 24 nr pr år ..... (57:00)
„64", världens snabbaste schacktidskrift! 52 nr pr år! ..... (62:00)

*) medl. i Sv. SF = 31:00. ( ) = **preliminära** priser!

Moms och porto tillkommer — Snabba leveranser

Skånes Schackförlag - The Chess House

Idrottsg. 20, 216 14 Malmö **Studiestraede 24 DK-1455 Köbenhavn K**
Ordertelefoner: 040/15 45 03 — 16 28 61 — 45 26 10 **00945/114 62 91 (direkt)**
Svenskt postgiro 63 19 45-3. Bankgiro 312—7958. Danskt postgiro 58715.
Norskt postgiro 9 92 45. Finskt postgiro 1121 19-5

Nr 9 November 1974

Prenumerera i tid för 1975

Med detta nummer följer inbetalningskort gällande prenumeration 1975. Avgiften för 1975 är 31 kronor för till Sveriges Schackförbund föreningsansluten medlem. För övriga prenumeranter i Sverige är avgiften 35 kronor, varvid prenumeranten även blir medlem i det till Sveriges SF anslutna "Tidskrift för Schacks Kamratförbund".

TfS läsekrets har under den 80:e årgången på ett glädjande sätt vidgats till allt fler schackvänner. Detta stimulerar redaktionen att inför 1975 göra en än större satsning på kvalificerat innehåll. Särskilt kommer vi att följa den spännande utvecklingen kring VM, som vi hoppas skall utmynna i en av de stora matcherna i spelets historia.

Nya prenumeranter, som ej prenumererat 1974, erhåller 1974 års stora julnummer utan extra kostnad, därest prenumerationsavgiften för 1975 inbetalas senast den 20 januari 1975. Teckningslistorna har sänts till samtliga föreningar och vi uppmanar funktionärerna att energiskt medverka i prenumerationskampanjen.

TIDSKRIFTSKOMMITTERADE

Dam – OS 1974

Den VI kvinnliga olympiaden gick i år i Medellin, Colombia, under tiden 15 september – 3 oktober. Den samlade deltagare från 25 länder, övervägande europeiska lag. Efter en tröttsam resa möttes vi på flygplatsen i Medellin av sköna colombianskor och pryddes med orkidéer. Sedan blev vi inkvarterade på det amerikanska hotellet Intercontinental, bevakat av "turistpolis" och beläget några kilometer utanför staden, på lagom avstånd från oroligheterna. Spellokalen bestod av en stor hall tillhörande ett amerikanskt försäkringsbolag. Åskådarna hade inte tillträde utan fick stå utanför de stora glasfönstren; de hade ofta svårt att tygla sitt temperament och inte sällan hände det att de visade sin "uppskattning" genom knackningar, bultanden och glada utrop. I början kändes det som i en djurpark. Så småningom blev vi vana och tyckte t o m om arrangemangen.

I förgruppen hamnade vi i samma grupp som Tjeckoslovakien, Västtyskland, Irland och Irak. De två bästa lagen gick vidare till A-finalen, 3-an och 4-an till B-finalen och de sista lagen ur de 5 förgrupperna bildade C-finalen. Vi siktade in oss från början på den mer realistiska B-finalen. Dock fanns det denna gång vissa chanser för vårt avancemang till A-finalen. Lite mer rutin, bättre förberedelser och en lagledare saknades bl a.

Rond 1: Sverige – Tjeckoslovakien

Haraldsson – Eretová	0–1
Dahlin – Vokrálová	0–1

Rond 2: Irak–Sverige **0–2**

Al Hariry — Haraldsson	0—1
Al Suod — Svensson	0—1

Rond 3: Sverige — Västtyskland $^1/_2$—$1^1/_2$

Dahlin — Laakman	0–1
Svensson — Wasnetsky	$^1/_2$—$^1/_2$

Inför tredje ronden ledde Tjeckoslovakien och Västtyskland med maximala 4 poäng. Vi möter Växttyskland. Mobiliserar alla krafter. En vinst för vardera laget betyder A-finalen. Jolanta hade först initiativet, sedan goda remichanser, men Laakman utjämnade successivt och i avbrottet var ställningen hopplöst förlorad för göteborgskan. Själv lyckades jag roffa åt mig kvalitén i mittspelet, gav bort den i tidsnöden men hade ändå vunnen ställning i avbrottet. Jag missade dock en enkel vinstfortsättning och fick nöja mig med remi. Där rök alltså A-finalen.

Rond 4: Irland – Sverige **1–1**

O'Siochru – Haraldsson	1–0
Noonan – Svensson	0–1

B–Finalen

Rond 1: Sverige — Spanien **0–2**

Haraldsson – Ferrer	0–1
Dahlin – M. Del Garcia	0–1

Redan i första ronden möter vi B-finalens segrare, Spanien. IM Ferrer vinner vid första bordet över Haraldsson, Dahlin möter talangfulla och blott 14-åriga Maria Del Garcia och förlorar! Här inträffade en mindre incident. 14-åringen förseglade och i kuvertet fann man sedan endast en oläslig kopia av protokollet. Överdomaren Dr. W. Dorazil dömde till förlust för Spanien, spanjorskorna protesterade och spelardomstolen gick emot Dr. Dorazil! Känslorna tog överhanden, inte reglerna. Världsmästarinnan Gaprindashvilis uttalande att en skriftexpert kunde tillkallas föreföll mycket märkvärdigt. Här saknade vi en lagledare.

Nåväl, partiet fick spelas vidare och Jolanta förlorade. Detta blev hennes sista nederlag. I fortsättningen plockade Jolanta poäng efter poäng, sammanlagt 6½ av 8 spelade partier i finalen, hela 81 %! En verkligt fin prestation.

Rond 2: Sverige — Japan **1½—½**

Dahlin — Watanabe	1—0
Svensson — Watai	½—½

Båda två kombinerade vi och offrade med det resultatet att Jolanta vann (se partiavd.) och jag fick kämpa för remi.

Rond 3: Irland – Sverige **1–1**

O'Siochru – Haraldsson	1–0
Noonan – Dahlin	0–1

Rond 4: Sverige – Österrike **1–1**

Dahlin – Kattinger	1–0
Svensson – Samt	0–1

Rond 5: Israel – Sverige **1–1**

Podrazjanskaja – Haraldsson	1–0
Nudelman – Dahlin	0–1

1—1 mot starka och ledande Israel var en mindre sensation. Nudelman offrade friskt och Dahlin var tvungen att konsumera till priset av dålig pjäsutveckling. I ett rafflande tidsnödsslutspel vann slutligen Jolanta. Dagens hjälte.

Rond 6: Sverige – USA **2–0**

Dahlin – Karff	1–0
Svensson – Herstein	1–0

2—0 mot USA, bra gjort. Jolanta utspelade återigen sin konkurrent (se partiavd.).

Svensson som svart mötte Herstein. Det blev ett riktigt kampparti, i ett skede vinst för vit, i

Jolanta Dahlin — vår flitigaste poängplockerska i Medellin

ett annat för svart. Så uppstod avbrottsställningen:

Svensson

Herstein

1. g4 Kf6 2. Kf4 Sf7 3. c5 a5! 4. Ke4 Ke6 5. a3 Se5 6. g5 h5 7. b4 a×b4 8. a×b4 Sg6 9. b5 Kd7 10. Kf5 S×h4+ 11. Kf4 Sg6+ (nu följer några drag för att klara tidsnöden) **12. Kg3 Kc7 13. Kh3 Kc8 14. Kg3 Kd8 15. Kh3 Kc7 16. Kg3 Kd8 17. Kh3 Ke7 18. Kg3 Ke6! 19. Kf3 Kd5 20. c6 b×c6 21. b6 Kd6 22. Ke4 c5 23. Kf5 Sh4+ 24. Ke4 Kc6 0–1**

Rond 7: Finland – Sverige **2–0**

Tuomainen – Haraldsson	1–0
Vuorenpää – Svensson	1–0

Efter storsegern mot USA kändes detta som en kalldusch. Lite taktik hade inte skadat. Finland var fredligt inställd, låg näst sist i tabellen och hade inget emot en fredlig uppgörelse. Återigen saknades en diplomatisk lagledare.

Rond 8: Sverige – Colombia **2–0**

Dahlin – De Caro	1–0
Svensson – Velasquez	1–0

Segern mot värdfolket var inte så populär. För oss var den viktig, Colombia med 6½ poäng utgjorde konkurrens.

Rond 9: Brasilien — Sverige **1—1**

Cardoso — Dahlin	½—½
Snitkowsky — Svensson	½—½

Brasilien hade 10½ poäng, Sverige 8½. För att hamna på prisplats, var vi tvungna att besegra starka Brasilien med 2–0, en nästan omöjlig uppgift. Vi nöjde oss därför med ganska snabba remier och en femte plats före bl a Österrike och Colombia.

Slutställning i B-finalen:

1. Spanien 13½p 2. Israel 13½ 3. Brasilien 11 4. USA 10½ 5. Sverige 9½ 6. Österrike 8½ 7. Colombia 8 8. Finland 6 9. Japan 5 10. Irland 4½

Det svenska OS-lagets individuella resultat:

	Förgr.	Final	S:a	%
Solveig Haraldsson	1 (3)	+0 (4)	1 (7)	14
Jolanta Dahlin	0 (3)	+6½ (7)	6½ (10)	65
Ingrid Svensson	2½ (3)	+3 (6)	5½ (9)	61

I A-Finalen gällde Sovjetunionen med sitt starka lag (1. Gaprindashvili, 2. Alexandria, 3. Levitina) som självskrivna segrare. Men det hände saker och ting redan i första ronden. Holland besegrade Sovjet med 1½ – ½! Stor sensation. Fr o m detta ögonblick ledde växelvis Ungern och Rumänien. Utgången var oviss ända till sista ronden. Då möttes Sovjet och Ungern. Spänningen var stor. Sovjet måste vinna med 2–0 för att bli ensam segrare. Ryssarna satte sin tillit till sin unga reserv, 20-åriga Levitina som infriade förhoppningarna och vann över Veröci. Däremot fick Gaprindashvili nöja sig med remi mot Ivanka, vilket betydde att Sovjet och Rumänien nådde 13½ poäng och fick spela en match om första priset. Det var inte första gången i kvinnoolympiadens historia, samma situation uppstod vid första kvinnliga olympiaden i Holland 1957.

Efter en dubbelmatch vann Sovjet med 2½–½ och Rumänien kom på en hedrande andra plats.

Slutställning i A–finalen:

1. Sovjetunionen 13½ p 2. Rumänien 13½, 3. Bulgarien 13, 4. Ungern 13, 5. Holland 9½, 6. Tjeckoslovakien 9, 7. Jugoslavien 7½, 8. England 4, 9. Västtyskland 4, 10. Kanada 3 poäng.

I C-finalen segrade Mexico före Puerto-Rico, Irak, Colombia "B", Monaco och Panama.

Till sist: Arrangemangen var fina och mycket pråkostade, vädret och maten var dålig. Synd att rika Sverige inte har råd att skicka med en lagledare till evenemang som OS. De flesta andra lagen bestod av minst 5 personer. Hjälp med analyser samt rådgivning skulle betydligt ökat våra chanser i tävlan mot många halv- eller helprofessionella lag.

Ingrid Svensson

LASK:s Ratingsystem

Från och med kongressen i Lund 1974 blev LASK:s ratingsystem (tidigare rankingsystem) **officiellt** infört och tillämpas nu i hela landet. Genom en målmedveten satsning på information och noggrann uppföljning av systemets successiva införande ute i landet har det totala genomförandet endast blivit en formsak. Genom en nivåsänkning av i genomsnitt 100 p i landet den 1.5.1974 har systemet nu kommit i nivå med det internationellt välkända ELO-systemet och därmed kan vårt system även användas internationellt. Dock krävs ett godkännande från professor Elo och FIDE.

Ratingprotokoll kan beställas från Sveriges Schackförbund.

Medlemmar i ratingkommittén är: Yngve Anderberg, Nordmannavägen 96, 223 75 Lund, Robert Hägg, Pl 1395, Onsjö, 305 90 Halmstad, Sthig Jonasson, Kvarngärdesgatan 28 B, 753 28 Uppsala.

Bestämmelser

a) Distrikten skall för sina klubbar sammanställa ratinglistor av den 1.9. samt helst även den 1.1. och insända dessa till SCR

b) Vid anmälan av laguppställningar samt vid varje lagmatch i Allsvenska serien skall gällande rating anges

c) Vid anmälan till SM skall rating från den 1.5. anges

d) Allt internationellt utbyte inrapporteras till SCR för bearbetning.

Studentschack i Frankrike

Internationella franska studentmästerskapen (–27 år) spelas i Strasbourg 26/12 – 1/1, 7 ronder Monrad. Startavgift 30 F.

Samtidigt anordnas en turnering för lärare. Upplysningar: Dr Michel Roos, 3, Impasse d'Epfig, 67460 Souffelweyersheim.

Allsvenska serien 1974 — 75

Resultat rond 1

Div 1 Norra

Sk Rockaden, Sthlm — Vällingby SS 3½ — 4½

1. Roland Ekström — Dan Uddenfelt ½—½
2. Martin Gunnäs — Lars Karlsson 0—1
3. Dan Olofsson — Stig Årman 1—0
4. Bo Kyhle — Elias Larsson 1—0
5. R. Fagerström — Leho Laurine 1—0
6. Allan Werle — Bertil Lundberg 0—1
7. Lars Abramson — Peter Carlsten 0—1
8. Kurt Savegren — K Å Andersson 0—1

Wasa SK, Sthlm — Solna SS 4 —4

1. K. Kaiszauri — Bo Bengtsson 0—1
2. Tom Wedberg — Lars Holmstrand 1—0
3. Erik Lundin — Jonny Ivarsson 1—0
4. Felix Nordström — Hasse Beijar 0—1
5. C. Carleson — C. Bergström 1—0
6. S Johansson — Jörgen Lundvall 0—1
7. Reedik End — Bengt Cederquist 1—0
8. S Hagberg — J Thäti 1—0

SK Kristallen, Sthlm — Hägerstens SK, Sthlm 2½—5½

1. A. Ornstein — C. Niklasson 0—1
2. Kenneth Berglén — N. Thörnblom 0—1
3. Olle Svensson — Peder Berkell 0—1
4. Hubert Johansson — Henry Broberger 0—1
5. Kjell Haglund — Jan Grahn 1—0
6. Åke Lundequist — Mats Wahlstedt 0—1
7. Lars Bergius — R Sandström 1—0
8. Tom Lindfors — Ove Johansson ½—½

Akademiska SK, Uppsala — Södra SS Sthlm 3—5

1. Leif Fredriksson — Kristian Sköld 0—1
2. Dan Hansson — Bengt Hörberg 0—1
3. N-G. Renman — Arne Burehäll 1—0
4. Göran Rörvall — Sture Nyman 0—1
5. Anders Lundqvist — Göte Hellman 0—1
6. Jonny Becker — Teofil Tamm 1—0
7. A Hildebrand — C-G Fackle 0—1
8. Ben Hayes — Bo Nyberg 1—0

Div 1 Södra

Lundby SS, Göteborg — SS Manhem, Göteborg 3—5

1. Lennart Liljedahl — Ove Kinnmark ½—½
2. Åke Carlsson — Yngve Aspström 1—0
3. F. Przysuski — V. Chourbanov 0—1
4. Lars Andersson — Lars Falk 1—0
5. Bengt Andersson — Ernst Åhman 0—1
6. Jan Runnby — Bertil Westin 0—1
7. Tom Borvander — K. Johannesson 0—1
8. Uno Nävert — Leif Lindén ½—½

Lund ASK 1 — Lund ASK 11 6½—1½

1. Magnus Wahlbom — Lennart Jönsson 1—0
2. Kjell Krantz — Ronny Blomdahl 1—0
3. Per-Inge Helmertz — Stellan Öhrn 0—1
4. Peter Ekelund — Thomas Olsson 1—0
5. Roland Thapper — Arne Quint 1—0
6. Anders Wirgren — Christer Brundin 1—0
7. Ulf Kolman — C E Erlandsson ½—½
8. Göran Andersson — Peter Brand 1—0

Malmö Allm SK — Limhamns SK 3 — 5

1. Anton Fridh — Harry Schüssler 0—1
2. Olle Persson — Dragutin Dolenec 0—1
3. Allan Nilsson — Peter Östberg 1—0
4. Kjell Santesson — Lars Grahn ½—½
5. Jan Frise — Arntnor Einarssen 0—1
6. Jörgen Fromark — Arne Bjuhr 0—1
7. L.G. Malmgren — T. Thorkelson 1—0
8. Gunnar Lundgren — Jan Roth ½—½

SS Allians, Skänninge — Jönköpings SS 4 — 4

1. Gert Svensson — Lars Åke Schneider 0—1
2. Bengt Hammar — Hans Ek 0—1
3. Ulf Svenson — Bengt Eskilsson 0—1
4. Ingemar Schütz — L. Roxendal 0—1
5. Rolf Isaksson — Lennart Schneider 1—0
6. Anders Larsson — Mikael Melander 1—0
7. Lars Didriksson — Jörgen Alfvan 1—0
8. Rune Averby — Gideon Claesson 1—0

Div II Norra 1

Upsala ASS — Östersund SS 5—3
SK SASS, Sthlm — Östersund SS 4—4
SK -72, Sundsvall — Schack -27, Sthlm spelas 30/11
Allians, Gävle — Gnarp SK 5—3

Div II Norra 2

Schack -08, Norrköping — Västerås ASK 3—5
Fagersta SK — K-H Alliansen 72 1½—6½
Jakobsberg SS — Forshaga SK 4—4
SS Allians II, Skänninge — Wasa SK II 5—3

Div II Södra 1

SK Kamraterna, Gbg — SS Manhem II, Gbg 3½—4½
SK Kamraterna, Trh — Växjö SK 6—2
Alvesta SS — Tibro SK 5—3
Lidköpings SS — Nässjö SK 4½—3½

Div II Södra 2

Eslöv SK — Ystad SS 3—5
Helsingborg SS — Lund ASK III 5½—2½
Åstorp SS — Limhamn SK II 2½—5½
Kirseberg SK — Lund SK 6—2

Div III — grupp 1

Clemensnäs SK — Borlänge SK 1½—6½
Avesta SS — L-H Alliansen 4—4
Avesta SS — Clemensnäs SK 4—4
Luleå SS — Skellefteå SK 7—1
SK Allians, Ö-vik — Fagervik SK 3½—4½

Div III — grupp 2

SK Rockaden II, Sthlm — Vällingby SS II 5½—2½
Upsala ASS II — Farsta SK 3½—4½
Sandviken SK — Södertälje SS 7—1
Danderyd SK — SS Rurik, Norrtälje 4—4

Div III — grupp 3

Arboga SK — Karlskoga SK 6½—1½
Linde SK — Köping SS 3½—4½
Örebro SS I — Örebro SS II 7—1
Säffle SK — Eskilstuna SK 4—4

Div III — grupp 4

NNN-KSK I, Norrköping — NSS-KSK II, Norrköping 6—2
Huskvarna ASK — K-H Alliansen 72 II 5½—2½
Linköping ASS — Motala SS 7—1
SS Allians III, Skänninge — Jönköping SS II 4—4

Div III — grupp 5

Eksjö SK — Uppvidinge SK 4—4
Emmaboda SS — Västervik ASK 4—4
Njudung SK — Oskarshamn SS 3—5
Rydaholm SK — Hultsfred SK 2½—5½

Div III — grupp 6

SK Kamr. II, Gbg — Skövde SS 7—1
Fritsla SS — Halmstad SS 6—2
Alingsås SS — Majorna SS, Gbg 6—2
SK Fenix, Borås — Lerum SK 6—2

Div III — grupp 7

Malmö SS — Skromberga ASS 6—2
Lund ASK IV — Solheden SK 5—3
Malmö AS II — Österlen SK 4—4
AGA-Schack, Helsingborg — Landskrona SK 2½—5½

Div III — grupp 8

Lönsboda SK — Hässleholm SK 2—6
Ronneby SK — Rödeby SK 3—5
Oppmanna-Vånga SK — Olofström SK 3—5
Kristianstad SK — Torskors SK 3—5

Div IV — grupp 1

Bollnäs SS — Vällingby SS III 4½—3½
SK Kramm — Sollefteå SK 3½—4½
Solna SS II — Wasa SK III 7—1

Div IV — grupp 2

K-H Alliansen II — frirond —
Falu SK — Malung SK 7—1
Säter SK — Kvarnsveden SK 4½—3½
Borlänge SK II — Ovansiljan SS 4½—3½

Div IV — grupp 3

Avesta SS II — frirond —
Fagersta SS II — Horndal SK 3½—4½
Värmlands Nat. SK — Akad. SK II, Uppsala 4½—3½
SK-33, Enköping — Ludvika SK 5—3

Div IV — grupp 4

Täby SK — Roslagsbro SK 5—3
Norrtälje SK — Södra SS II 3—5
SS Delectus, Märsta — SS Gambit, Norrtälje 2½—5½
Haninge SS — SK Passanten, Huddinge 3½—4½

Div IV — grupp 5

Skultuna SK — Västerås ASK II 4—4
Kroatiska för. SK — Köpings SS II 3—5
Västerås Östra SK I — Västerås Östra SK II 4½—3½
Fellingsbro SK — SK -48, Kolbäck 2—6

Div IV — grupp 6

Schack -08 — Katrineholm SK 4—4
Nyköpings ASK — K-H Alliansen 72 III 7½— ½
SK City, Eskilstuna — Hallstahammar SK 6—2
Strängnäs SS — Eskilstuna SK II 6—2

Div IV — grupp 7

Åtvidabergs SK — Finspång SK 2—6
SK Kamr., Linköping II — SK Kamr. I, Linköping 3½—4½
Linköping ASS II — Motala SS II 8—0
SS Allians IV — Boxholm SK 2½—5½

Div IV — grupp 8

Degerfors SS — Torsby-Lys SK 3½—4½
Sunne SS — Munkfors SS 4—4
Karlstad ASS II — Karlstad ASS I 2—6
Skoghall SK — Forshaga SK II 5—3

Div IV — grupp 9

Eksjö SK II — Värnamo SS 2—6
Locknevi SK — Sävsjö SK 1½—6½
Tranås SS — Oskarshamn SS II 7—1
Österkorsberga SK — Nässjö SK II 2½—5½

Div IV — grupp 10

Moheda SK — Brömsebro-Jämjö SK 3½—4½
Uråsa SK — Växjö SK II 4½—3½

Lessebo SK — Kalmar SK	4½—3½
Bräkne-Hoby SK — Nybro SS	2—6

Div IV — grupp 11

Laxå SK — Falköping SK	3½—4½
SK Springaren II, Borås — Vara SK	2—6
SK Rockaden, Stenstorp — Uricehamn SK	5—3

Div IV — grupp 12

Lundby SS II — SS Manhem III	7—1
SK Springaren I, Borås — Kungsbacka SK	3½—4½
Göteborg SS — SK Kamr. III, Göteborg	3½—4½

Div IV — grupp 13

Kinna SK — Falkenberg SK	5½—2½
Varberg SK — Uddebo SK	2½—5½
Schack-70 — SK Vi-Mo, Falkenberg	5½—1½

Div IV — grupp 14

Vanneberga SK — Hässleholm SK II	7½—½
Bromölla SK — Hörja SK	4—4
Markaryd SK — Finja SK	5—3
Osby SK — Näsum SK	6½—1½

Div IV — grupp 15

Helsingborg ASK — SK Sloga Helsingborg	6½—1½
Helsingborg SS II — Helsingborg SS III	7—1
Höganäs SK — Kvidinge SS	7—1
Vegeholm SK — Ängelholm SS	3½—4½

Div IV — grupp 16

Malmö SS II — Malmötullen SK	4—4
Kockum SK — Lokstationen SK, Malmö	4½—3½
Malmö AS III — Limham SK III	2½—5½
Kirseberg SK II — Lund SK II	6½—1½

☆

Jarleslaget i Trondheim

I schackutbytet Sverige–Norge råder en anmärkningsvärd enkelriktad trafik. Tre eller fyra gånger har vårt västra grannland inbjudit svenska spelare till för IM-titlar kvalificerande turneringar. Bristande initiativ från svensk sida är en svaghet som lyser igenom.

Åter hade alltså norrmännen anordnat en sådan turnering, nu förlagd till Trondheim under tiden 29 oktober–5 november. Här utkämpade 14 spelare en 10-ronders modifierad Monradstävling. Norges schackförbunds energiske president, Arnold Eikrem, hade rätt stora svårigheter med att få fram stadgat antal spelare med IM-titel. Två gånger måste turneringen .uppskjutas. Följande fem kunde slutligen ställa upp:

H. Westerinen, Finland, P. Peev, Bulgarien, E. Gereben, Schweiz (tidigare Ungern), L. Ögaard, Norge, och E. Lundin, Sverige. I övrigt deltog norrmännen A. Zwaig, Erl. Kristiansen, E. Hatlebakk (känd som vinnare i Rilton Cup), K. Böckman och B. Heggheim, dansken G. Iskov och västtysken F. Bachmann.

Långväga gästen Peev visade sig vara en stark spelare med lätt och effektiv stil. Hans huvudkonkurrenter fick till en början sägas vara Ögaard och Ornstein. Man slog varandra inbördes! Peev—Ornstein 1—0, Ögaard—Peev 1—0, Ornstein—Ögaard 1—0. Efter rond 8 hade Peev och Ögaard 6½, Ornstein 5½. Sistnämnde siktade i första hand in sig på IM-resultat (6½) och tog några säkra remier. Ögaard spolierade sina utsikter att vinna eller dela första pris genom förlusten mot Westerinen i näst sista ronden (se partiavd). Efter en lyckosam remi mot undertecknad i sista ronden, där bulgaren faktiskt stod klart på förlust redan efter 16 drag, blev Peev slutsegrare med Ögaard på andra plats. För Ornstein spökade det i slutronden han avböjde remi mot Gereben och förlorade. Han blev "ensam" fjärde pristagare. Westerinen gick förbi – dålig start men sisu-spurt. Lite statistik: Av 70 partier slutade endast 15 med remi. IR (icke rökare) hemförde 46½ poäng, mot 23½ för R.

Slutställning: Peev 8 poäng, Ögaard 7½, Westerinen 7, Ornstein 6½, Lundin 5½, Iskov, Ivarsson, Zwaig 5, Gereben, Kristiansen 4½, Böckman, Hatlebakk 3½, Bachmann 3, Heggheim 1.

Axel Ornstein noterade sitt andra IM-resultat. Men det ger ändå inte full täckning. IM-titel skall uppnås på minimum 25 partier Ornstein har spelat 12+10. Han måste eftersträva ett tredje resultat.

Ur norsk synvinkel blev turneringen "en skuffelse" genom att varken Zwaig eller Kristiansen, med var sin tidigare IM-inteckning, lyckades uppfylla kontraktet.

☆

Den "allvarliga" bristen på IM i vårt land har en slående belysning i det faktum att just signaturen för tredje gången fått rycka in(ut) för att fylla en lucka i internationella turneringar i Norge! Den här gången höll det på att spricka. Jag har en öronåkomma under läkarbehandling och kunde inte avbryta för resa till Trondheim – meddelat en månad i förväg. På det örat ville Eikrem inte höra – han garanterade läkarbehandling under turneringen! Därav kom det sig att jag reste och under fyra dagar besökte ett sjukhus under turneringsveckan. (Örat är bättre nu...) Tack för allt, Eikrem!

Erik Lundin

Magnus Wahlbom Sverigemästare 1974

Det blev Magnus Wahlbom, LASK, som segrade i det spännande särspelet mot Christer Niklasson, Hägerstens SK. TfS gratulerar till den nyvunna SM-titeln!

Magnus Wahlbom

Det började bra för Wahlbom med seger som vit i första partiet men Niklasson utjämnade omgående. I tredje ronden var det dags för det tredje vita vinstpartiet, Wahlbom ledde nu med 2–1. Fjärde partiet blev dramatiskt, Niklasson fick upp en lovande ställning men kom i tidsnöden inte fram till något avgörande, avstod från en enkel remivändning och förlorade. Nu behövde Wahlbom för matchseger endast ytterligare en halvpoängare, vilken han inkasserade i femte partiet efter 29 drag.

Glöm inte att anmäla!

Det blir gott om schacktävlingar i slutet av 1974 och omkring årsskiftet, här följer en liten minneslista. Inom parentes anges det nr av TfS jämte sida där inbjudningen återfinns.

Göteborg	Snabbschack för lag (7–206)
	Sanktionerade turneringar (efteranmälningar i mån av plats senast 5/12)
Stockholm	Rilton Cup IV (8–233)
Jönköping	Sanktionerade turneringar (8–235)
Norrtälje	Sanktionerade turneringar (8–235)
Malmö	Malmö Open (8–236)
Säffle	Julturnering (8–240)
Nässjö	Höglandsträffen (9–290)
Halmstad	Schacktävling för synskadade (9–274)

BOKNYTT

Kristallaren Sommaren 1974 heter en publikation som tillsänts TfS av (som jag misstänker) Thore Callander, en av Sveriges mest energiska schackentusiaster. En gång i världen när han bodde i Göteborg, gjorde han en gedigen arbetsinsats i SS Manhem, men tyvärr försvann han till Kungliga huvudstaden där han är en mycket stark man i Kristallens Schackklubb och bl a redigerar medlemspublikationen Kristallaren, som är både välskött och innehållsrik och dessutom verkligt rolig. Ansvaret ligger som sagt i Thore Callanders händer, men han har många goda medarbetare, t ex Robert Danielsson, Åke Lundequist och andra "intresserade medlemmar". Kristallaren upplever nu årgång 44 och detta sommarnummer kan man förvärva för Kr. 5:–. Gör det!

E.U.

K.W. Kruijswijk: Bibliotheca Van der Linde-Niemeijeriana aucta et de novo descripta. Vol. I. Chess: Bibliography and History. The Hague 1974. Pris: ca 85 sv.kr.

Kataloger över boksamlingar är alltid högintressant läsning för den alltmer växande skaran av bibliofiler. Det finns bokälskare som lägger ner små förmögenheter på att samla illustrerade böcker, skönlitteratur i orginalupplagor, böcker med exlibris, inkunabler, elzevirer, topografi och så vidare i all oändlighet. I detta land är samlarna av västgötatopografi de mest kända i denna sistnämnda bransch. Det är också gott om folk som samlar schacklitteratur, men man måste ha gott om pengar och tid för att hävda sig i konkurrensen. Det är tillrådligt att specialisera sig, här liksom när det gäller mynt och frimärken. Den främste av "yngre" schacksamlare torde vara Lothar Schmid i Bamberg, men det mest kända europeiska schackbiblioteket är Bibliotheca van der Linde-Niemeiljeriana i Kungliga biblioteket i Haag.

År 1955 utkom en förträfflig och numera mycket eftersökt katalog över denna samling, senare (år 1969) kompletterad med en tilläggsförteckning på 16 sidor av Dr. M. Niemeijer och nu föreligger en helt ny katalog över sektionerna bibliografi, historia och schackpjäser, vetenskapligt upplagd och utomordentligt vackert utstyrd bl a med intressanta facsimiler. Meningen är vad man kan se att denna första volym skall följas av flera för att åstadkomma en komplett katalog över det nuvarande beståndet i denna berömda schacksamling. Idén är god och slutresultatet kommer säkert att bli en absolut höjdpunkt i schackbibliografins historia.

E.U.

Y. Averbakh/I Maizelis: Pawn Endings. B T Batsford Ltd, London 1974. Pris £ 4.50.

Mary Lashers engelska översättning av den sovjetryska förlagan omfattar bara hälften av den första volymen på originalspråket, men en fortsättning lär vara att vänta. Averbachs ambitiösa satsning på ett nytt och modernt slutspelsverk för att ersätta föregångare (Euwe, Fine, Chéron nämns bland dessa) har resulterat i att verket redan är en klassiker i hans hemland. Maizelis ansvarar för merparten av avsnittet om bondeslutspelen men den engelska upplagan är inte oförändrad utan en ganska kraftig omarbetning och utökning av orginalet. Det är alltså frågan om en verkligt up-to-date lärobok i bondeslutspel, oumbärlig för starka spelare som den också är avsedd för.

E.U.

T.D. Harding: Counter Gambits. 208 sid. kart. alg.not. Pris £ 1.61. Förlag The Britttsh Chess Magazine, Sussex.

En liten behändig bok i pocketformat (ca 10 × 16 cm) med den löftesrika underrubriken "Black to play and win". Den vänder sig alltså till företagsamma svartspelare som inte drar sig för ett och annat offer i avsikt att snabbt rycka åt sig initiativet. Bortåt ett 70-tal spelöppningar, 25 partier och 139 diagram hjälper till att demonstrera hur man kan försöka göra vitspelaren mer eller mindre konfys!

H. Harro Dahlgrün: Königsgambit. 240 sid. inb. (L) Pris 16:80 DM. Förlag Kurt Rattman Das Schach-Archiv, Hamburg.

Detta är första delen av ett verk i 4 delar som uteslutande skall behandla kungsgambit i alla tänkbara former, författaren räknar med att slutligen ha redovisat ca 7000 varianter och sammanställt allt som publicerats om "gambitarnas konung". Den nu föreliggande första delen omfattar de varianter av klassiskt försvar i springargambit (1. e4 e5 2. f4 e×f4 3. Sf3 g5) i vilka vit fortsätter med 4. Lc4.

The Chess Player/Schackspelaren: 360 sid. + 39. kart. Pris £ 4.00. Förlag The Chess Player, Nottingham.

De 39 försidorna innehåller frågediagram (med en något olycklig inledning, i det första diagrammet hänvisas till felaktigt partidrag) samt ett antal analyser. I den följande sammanfattningen av schackåret 1973 redovisas 1556 partier jämte turneringstabeller, spelarförteckning och spelöppningsregister. I såväl partier som anmärkningar används den allt populärare "internationella" algebraiska notationen med pjässymboler. Allt mycket lättläst och överskådligt.

Reuben Fine: Bobby Fischer's Conquest of the World Chess Championship. 294 sid. inb. (L) beskr. not. Pris £ 3.25. Förlag G. Bell & Sons Ltd., London.

Ytterligare en bok om VM-matchen i Reykjavik, ämnet synes outtömligt. Fine, nära bekant med Fischer alltsedan dennes barndom, är till yrket psykolog och ägnar en stor del av boken åt psykologiska betraktelser över schackspelet som sådant, de två spelarna och VM-matchen, huruvida allt stämmer undandrar sig anmälarens bedömmande. Partikommentarerna är utförliga, några speciella nyheter presenteras väl inte men det är knappast att begära så noga som dessa 21 partier analyserats schackvärlden runt. Ett mycket prydligt utförande, kännetecknande för detta förlags produkter, höjer bokens värde.

R.G. Wade, L.S. Blackstock, A. Kotov: The World Championship Interzonals – Leningrad to Petropolis 1973. 299 sid. kart. beskr. not. Pris £ 3.00. Förlag B.T. Batsford Ltd., London.

I boken återfinns samtliga 306 partier från de två interzonalturneringarna. Medarbetarstaben är imponerande, 30 av de deltagande spelarna har bidragit med partikommentarer. Leningradturneringen behandlas utförligt då denna betraktades som starkast, vilket även bekräftades vid de följande kvalificeringarna, vilka som bekant slutade med finalen Karpov—Kortjnoj, båda från turneringen i Leningrad.

Encyclopaedia of Chess Openings – chefredaktör A. Matanović. 350 sid. inb. (L) Pris £ 5.00. Tryckort Belgrad, generalagent för Väst-Europa B.T. Batsford Ltd., London.

Matanović har tillsammans med Rabar och Molerović på uppdrag av den statliga jugoslaviska schackorganisationen åtagit sig arbetet med en encyklopedi över spelöppningar i 5 band, varav det första nu föreligger innehållande spelöppningarna 1. e4 e6 och 1. e4 e5. Notationen är algebraisk med pjässymboler, dessutom har redaktionen använt sig av ett slags "schackspråk" där återkommande termer betecknas med olika tecken, sammanlagt ett 25-tal förutom de vedertagna!!, ?, = etc. För att belysa verkets kvalitet lär det räcka med att räkna upp medarbetarnas namn, dessa är Barcza, R. Byrne, Gipslis, Gligorić, Hort, Ivkov, Keres, Kortjnoj, Larsen, Matanović, Parma, Polugajevskij, Rabar, Tal, Uhlmann och Unzicker. Lägg därtill den totala avsaknaden av alla språksvårigheter, vad kan en läsare mer begära av denna sorts schacklitteratur?

LGR

PRENUMERERA

PÅ TfS

Börje Jansson och A. Hildebrand

GLIMTAR FRÅN OLYMPIADEN

Nedanstående artikel pretenderar inte att vara någon djupgående analys av våra spelares prestationer vid schack-OS i Nizza. Den utgör snarare en snabböversikt över våra spelares insats både med tanke på teori och tävlingspraktik. En stor brist i det schackliga arbetet i Sverige är, att man inte följer upp de erfarenheter man skaffat sig vid internationella tävlingar, SM och andra mera betydelsefulla turneringar. Det vore ytterst viktigt, att man ägnade de rikliga erfarenheter man får vid olympiader etc en gemensam genomgång, följde upp dessa insatser med belysande analyser och artiklar i vår schackpress och över huvud taget drog lärdomar av materialet. Artikeln här nedan är ett litet försök att ge sig ikast med dessa problem.

Mindre goda spelplaner

Innan vi börjar "kritisera" andra, låt oss starta med ett litet exempel ur den ene artikelförfattarens egen repertoar.

I matchen mot Ungern fick Börje Jansson möta stormästaren Csom och partiets öppningsskede fick följande förlopp.

Csom – Jansson (Engelskt)

1. c4 e5 2. Sc3 Sf6 3. Sf3 Sc6 4. d3 Lb4 5. Ld2 0—0 6. e3 Te8 7. Dc2

7. — a5 (?)

Svarts spelplan i denna variant är att spela d6, Lf5 och sedan genomföra e5 — e4. Den logiska fortsättningen var därför 7. — Lf8 följt av de ovan angivna dragen. Efter partidraget 7. — a5 avser svart att kunna placera sin löpare på c5, vilket dock visar sig vara mindre bra.

8. Le2

Nu visar det sig att svart saknar nyttiga "väntedrag" som utvecklar hans pjäser. Spelar han nu 8. — Lf8, då är a5 ett bortkastat tempo.

8. — d6 9. a3 Lc5

Löparplaceringen på c5 är klart sämre än den på f8, något som också framgår av det fortsatta spelet.

10. 0—0 Lf5

Svart håller konsekvent fast vid sin ursprungliga spelplan, men frågan är om han inte (i det läge, som uppkommit) borde skrota den och föredra någon annan plan — kanske med d6 — d5 osv.

11. b3! e4 12. d×e4 S×e4 13. S×e4 L×e4 14. Db2

och vit, som hotar med både Lc3 och b4, står klart bättre.

☆

Dan Uddenfeldt — vår förste reserv i OS-laget — hade jämte Ulf Andersson och Axel Ornstein det hårdaste programmet. Han förlorade i allt fyra partier, men det var inte mot vilka som helst. Hans motståndare hette Najdorf, Reshevsky, Petrosjan och Ivkov. Efter att ha spelat mot de två förstnämnda "grand old grandmasters" sade Dan, att dessa två partier lärt honom mera om schack än alla andra partier han spelat i sitt liv sammanlagt! Och just i dessa två partier är det mycket små fel som fäller avgörandet.

Najdorf — Uddenfeldt (Kungsindiskt)

1.d4 Sf6 2. c4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 0—0 5. Sc3 d6 6. Sf3 Sc6 7. 0—0 a6 8. h3 Sd7 (?)

Svart blandar ihop två spelplaner. Väljer man varianten med 7. — a6, bör man konsekvent sträva efter b7 — b5 (Tb8, Ld7 etc.), men då behöver man inte spela Sd7. Spelar man däremot Sd7, så behövs inte a6, utan då går svarts

spelplan ut på e5, f5 osv. och i så fall är a6 bara tempoförlust. Det följde nu:

9. Lg5 h6 10. Le3 e5 11. Dd2 Kh7 12. Tad1 Tfe8 13. d×e5 Sd×e5 14. b3 S×f3 15. e×f3 Le6 16. f4 Dd7 17. Kh2 Tad8 18. Tfe1 Se7 19. Ld4

och vit har en positionellt överlägsen ställning.

☆

Hur snabbt en felaktig spelplan kan medföra en förlustställning illustreras mycket väl även av följande parti.

Uddenfeldt — Reshevsky (Benoni)

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 d6 4. Sc3 g6 5. e4 Lg7 6. h3 0—0 7. Lg5 e6 8. Ld3 e×d5 9. e×d5

Denna variant då vits e-bonde slår på d5 är mycket lite utforskad. Benoniförsvarets omfattande teori ägnar den knappa två sidor.

9. — Te8 10. Sge2

En gammal Botvinnik-idé är följande bondeoffer: 10. Le3 Lh6 11. Sge2 L×e3 12. f×e3 T×e3 13. 0—0 och vits aktiva ställning kompenserar den förlorade bonden.

10. — h6 11. Le3 Sbd7 12. Lc2

I denna variant, då Sb8 kan komma till e5 i två drag, är löparutvecklingen till d3 kanske inte helt lyckad.

12. — a6 13. a4 Se5 14. b3 Lf5

Praktiken visar, att ett löparbyte på f5 snarare gynnar svart, som kan spela Sh5 för att sedan genomföra f5–f4.

Men vit kan ju inte stå dåligt.

15. Ta2?

Ett bortkastat tempo skulle kanske gå att reparera, men här är det värre än så. Vit avsågar sig själv från sin viktigaste spelplan – en uppmarsch på damflygeln. Nödvändigt var 15. Tb1 i syfte att genomföra b3–b4.

15. — L×c2 16. D×c2 Sh5 17. 0—0 f5! 18. Dd2 Kh7 19. Sd1 De7 20. a5 Tf8 21. f4 Sd7 22. Dd3 Sdf6 23. Sf2 Tae8

Och svart står redan positionellt på vinst.

Goda spelplaner

Men låt oss även titta på nya och originella spelplaner. I mötet mot Jugoslavien visade Dan Uddenfeldt friska "Larsen-takter". Han avviker redan i sjätte draget (!) och får, som svart, en fullt acceptabel ställning.

Ivkov — Uddenfeldt (Benoni)

1. c4 g6 2. d4 Lg7 3. e4 d6 4. Sc3 Sd7 5. Sf3 c5

Duger nog lika bra som det vanliga 5. — e5 osv.

6. d5 L×c3!?

Svart väljer en högst självständig spelplan och vit lyckas inte vederlägga den!

7. b×c3 Da5 8. Dc2 Sgf6 9. Ld3?

I Informator nr 17 förser Ivkov själv detta drag med ett frågetecken och föreslår i st. 9. Sd2.

9. — Sg4! 10. Sd2 Sge5 11. Le2

Draget 9. Ld3 var alltså tempoförlust.

11. — f6! 12. f4 Sf7 13. h4?! Sf8 14. a4 Ld7

En ganska så typisk uddenfeldtsk ställning. Svart står till synes trångt, men saknar svagheter och rätt som det är, visar det sig att han kan aktivera sitt spel och kanske rent av överta initiativet.

15. Sb3

Ivkov anger som alternativ: 15. h5 g5 16. g3.

15. — Dc7 16. a5 Dc8 17. Le3 Lg4 18. Sc1 h5 19. Sd3 Sh6 20. e5 L×e2 21. D×e2 Dg4 22. Sf2 D×e2† 23. K×e2

och svart står fullt tillfredsställande.

23. — Sf5

Ivkov anser, att 23. — Sg4!? är chansrikare. Om svart sedermera förlorade detta parti, så berodde det inte på spelöppningen.

☆

En annan intressant spelöppningsidé träffar vi på i partiet

Gligoric — Andersson (Nimzoindiskt)

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 b6 5. Se2 Se4!?

Det är ganska lätt att förbereda sig mot Gligoric, som i regel är trogen sina beprövade spelöppningsvarianter. På Börje Janssons rekommendation förberedde sig Ulf genom att välja just denna mindre vanliga variant, som teorin anser vara till vits fördel.

6. Dc2 f5 7. a3 L×c3 8. S×c3 Lb7 9. d5! S×c3 10. D×c3

Nu är man framme vid den välkända teoriställningen:

10. — De7 (!)

Ett drag av den danske mästaren Sloth, som använt det i ett par partier i korr. -EM, som han vann. Draget innebär tydligen en förstärkning i jämförelse med det kutyma 10. — 0—0, varefter vit kommer i fördel. Sloths fortsättning finns ej med i Taimanovs monografi över det nimzoindiska försvaret.

11. b4?

Gligoric funderar inte länge utan spelar det schablonmässiga 11. b4, som anses vara starkast efter 10. — 0—0, men varianten med 10. — De7 har en fördel. Efter 0—0 står svarts kung på g8 och då kan vit skapa matthot på g7. Här är så icke fallet utan svart kan — vid behov — offra g7-bonden.

11. — a5!

Det är just detta drag som ifrågasätter vits förra.

12. Lb2 a×b4 13. a×b4 T×a1 14. L×a1 e×d5 15. c×d5 L×d5

Svart har vunnit en bonde och står bra.

16. b5!

Blott denna fortsättning låter vit bibehålla jämvikten. Den svarta springarens utvecklingssvårigheter kompenserar vits minusbonde.

16. — Dc5 17. Db2

Efter 17. D×g7 är spelet genast remi, ty svart måste nöja sig med evig schack 17. — Dc1† 18. Ke2 Dc2† osv. Vit försöker alltjämt spela på vinst, men nu kommer svart bättre till.

17. — Tf8 18. Dd2 Lc4

och svart står bättre. (Smyslov i "Informator") Partiet fortsatte, men slutade remi i 38:e draget.

Teoretiskt dålig

är följande variant i Aljechinförsvaret, som omhuldas av Lennart Liljedahl. Att man kan välja en spelöppningsvariant med mindre gott anseende om man har funnit något nytt är en sak för sig (som det bl.a. illustrerats i vårt förra exempel) men varför spela den gång på gång om man inte har några förstärkningar att komma med?

Browne — Liljedahl (Aljechinförsvaret)

1. e4 Sf6 2. e5 Sd5 3. d4 d6 4. Sf3 Lg4 5. Le2 e6 6. h3 Lh5

Samma variant fast utan 6. h3 Lh5 spelades i partiet Pfleger — Liljedahl vid OS i Skopje.

7. 0—0 Le7 8. c4 Sb6 9. Sc3 0—0 10. Le3 Sc6 11. e×d6 c×d6 12. d5 L×f3 13. L×f3 Se5 14. d×e6 f×e6 15. Lg4 Tf6 16. b3 S×g4 17. D×g4 Sd7

I partiet mot Pfleger spelade Liljedahl Dc7, men varken den ena eller andra fortsättningen ger svart tillfredsställande spel.

18. Tad1

Vit står positionellt överlägset och har ett "lätt" spel, så man kan fråga sig varför svart nöjer sig med en ställning där han **i bästa fall** har blott ringa remichanser?

Försvarets triumf

I några partier lyckades våra spelare ge prov på uppfinningsrikedom och gediget försvar trots svåra ställningar.

Hort — Andersson (Sicilianskt)

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. g4?!

Många kända spelare — bl.a. Ulf Andersson själv — anser, att vit i och med denna fortsätt-

ning skaffar sig en dålig position. Men därifrån och till att bevisa att så är fallet är det en lång väg.

6. — h6 7. g5 h×g5 8. L×g5 Sc6 9. Dd2 Db6

Ungefär ett halvt år tidigare spelade Ulf samma variant mot Browne, men gjorde då inte Db6 och fick problem.

10. Sb3 a6 11. 0—0—0 Ld7 12. Lg2 Le7 13. Le3 Dc7 14. f4 Sa5 15. S×a5 D×a5 16. Kb1 Tc8 17. e5

Det hela ser nu ganska farligt ut för svart, men Ulf Andersson trivs i dylika ställningar och ser därför gärna att vit spelar e5.

17. — d×e5 18. f×e5 D×e5 19. L×b7 Td8 20. Lf4 Dc5 21. Dg2 Th4 22. Thf1 Db6 (?)

Ulf själv betecknar detta som ett dåligt drag. Men svart är redan i tidsnöd. Den uppkomna ställningen med sina oöverskådliga möjligheter skulle så här i tidsnöd för många spelare te sig mardrömslik.

23. b3 Tg4 24. Dh1 Kf8 25. h3 Tg6 26. Df3 Le8 27. T×d8 L×d8

Svart har inriktat sig på ett "igelkottsförsvar". Varenda liten miss kan kosta honom livet, men vit lyckas inte slå hål på det svarta försvaret och kommer själv i tidsnöd.

28. Dd3 a5!

Kan bli den murbräcka, som slår hål på den vita kungsställningen.

29. Le3 Dc7 30. Lf3 Le7 31. h4 Tg3 32. h5 Db6 33. Dc4 Db4 34. Dc8 Th3 35. a3 Dd6

Spelarna har nu blott några sekunder kvar. Hort lyfte nu i sin springare på c3 men märkte plötsligt, att han inte har något bra fält att ställa den på. I samma veva kom Ulfs remianbud som han genast antog. Svart står förmodligen på vinst men hinner nog knappt göra de fem drag som återstår.

☆

Ett annat fyndigt försvarsspel fick man se i följande parti

Tal — Kinnmark (Damgambit)

1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 d5 4. d4 Le7 5. Lg5 0—0 6. e3 Sbd7 7. Tc1 c6 8. Ld3 d×c4 9. L×c4 h6

Betraktas av Taimanov som något tvivelaktigt, då löparen kommer till g3, där den står bättre än på andra fält.

10. Lh4 Sd5 11. Lg3! S×c3 12. b×c3 c5 13. 0—0 Da5?!

Geller anger här 13. — a6!? 14. a4 Da5, men tillfogar inga kommentarer.

14. De2?!

Detta anser Geller vara tvivelaktigt och föreslår den aktivare fortsättningen 14. Se5 med fördel för vit.

14. — a6 15. d5 e×d5 16. L×d5 Sf6 17. c4 S×d5 18. c×d5 Ld7 19. Tfd1

Vit står klart bättre.

19. — La4 20. Te1 Tad8 21. e4 Lb5 22. Dc2 c4! 23. Le5 Lb4 24. Te3 Tfe8 25. Db2 Lf8 26. Lc3 Da4 27. Dd2 Ld7 28. Tb1 b5 29. a3! Lc5 30. Sd4 Ld6 31. Se2 Lg4 32. f3 Ld7 33. Lb4! Le5 34. f4

34. — c3!

Svarts fyndiga taktiska motstöt som innebär en vändpunkt.

35. T×c3?! a5!

Just detta drag är kombinationens poäng!

36. f×e5 a×b4 37. Tg3 Kh7 38. a×b4 Da7! 39. Kh1 T×e5 40. Sc3 Tc8

och man var framme vid avbrottsställningen, där Kinnmark var på det klara med att han inte kunde förlora.

Konsten att fullfölja

Att vinna en vinstställning är som bekant ett av schackkonstens svåraste kapitel. Att inte släppa upp en motståndare som man s.a.s. har "på mattan" kännetecknar mästaren — eller snarare t.o.m. stormästaren. Just på den punkten brister det än så länge en hel del inom vårt landslag. Exemplen är många, och vi skall anföra några av dem.

Ornstein — Kavalek (Engelskt)

1. c4 e5 2. Sc3 d6 3. d4 Sd7 4. Sf3 Sgf6 5. Lg5 c6 (!)

En smidigare fortsättning än det kutyma 5. — Le7

6. Dc2 Da5 7. 0—0—0 Le7

8. c5!?

Ett drag helt i ornsteinsk anda, som framkallar komplikationer och ger vit, som är bättre utvecklad, chanser till angrepp.

8. — e×d4 (?)

Starkare var onekligen 8. — e4 9. Sd2 d×c5 (!) med goda chanser för svart. Däremot inte 9. — d5 på grund av 10. f3 och vit spränger svarts bondecentrum.

9. c×d6 d×c3 10. d×e7 c×b2† 11. D×b2 Dc5† 12. Kb1 D×e7 13. e4! Dc5 14. Td4 (!)

En stark och inte lättfunnen fortsättning, som bl.a. parerar 14. — Db6 genom 15. Tb4 osv.

14. — 0—0 15. Lc4 Sb6 16. Ld3 Sfd7?

Som Ornstein påpekar, var 16. — Lg4 onekligen mera logiskt och chansrikt, t.ex. 17. Tc1 Da5 18. Ld2 Dh5 19. e5! osv.

17. Tc1 Da5 18. Ld2 Dh5 19. g4! D×g4 20. Tg1 D×f3 21. T×d7 g6 22. Lh6 f6 23. Db3† Sd5

Alla som följde detta parti hade här på känn att vit bör ha en forcerad vinst — men hur? Inte ens en efterhandsanalys lyckades ge belägg för det. Och ändå fanns den där, fast Ornstein inte märkte den och därför är varianten inte med i Informator 17.

24. Tg7†! Kh8

25. e×d5?

Ger svart det viktiga fältet f5. Som Börje Jansson påpekar, vinner vit här med: 25. T×h7†! K×h7 26. L×f8! Nu står Sd5 i slag och Lc8 kan inte flyttas på grund av D×b7†. Svart är därför hänvisad till följande tvångsvariant: 26. — D×f2 27. Tf1 Db6 28. e×d5 D×b3† 29. a×b3 Lf5 30. L×f5 T×f8 31. Ld4 och vit vinner slutspelet.

25. — Lf5! 26. L×f5?

Ornstein anger: 26. Tg3! Dh5 27. L×f5 D×h6? 28. T7×g6 med vinst. Men svart är naturligtvis inte förpliktad till 27. — D×h6 utan kan spela 27. — D×f5† och då återstår det att bevisa hur vit skall forcera fram vinsten. Se bl.a. partifortsättningen.

26. — D×f5† 27. Ka1 De5† 28. Db2 Dh5 29. Dd2 De5† 30. Db2

Ej 29. — Tad8? 30. Te1 T×d5 31. Tee7! osv.

30. — Dh5† 31. Db2 De5† — remi

☆

Partiet **Spasskij—Ornstein** är alltför omskrivet för att behöva rekapituleras här, men även där stod Axel på vinst åtminstone vid ett par tillfällen.

☆

Till sist några synpunkter uteslutande från lagkaptenens horisont. När man fått tillfälle att på nära håll följa vårt landslags insatser under ett helt år, kan man också göra sig en uppfattning om vad det är som brister och vad man bör göra för att avhjälpa de svagheter som finns.

För det första är det ytterst viktigt, att man samlar laget till åtminstone en veckas träningsläger inför så pass viktiga tävlingar som t.ex. olympiader. Detta gäller såväl på herr- som damsidan. För det andra måste man till varje pris tillvarata de erfarenheter man gjort under sådana tävlingar genom att samla laget för en genomgång, även om det kostar en del. Det är säkert mycket nyttigare använda pengar än att t. ex. skicka enstaka spelare till öppna Monradstävlingar. Det ena bör dock – i den mån medlen räcker – inte utesluta det andra.

I större tävlingar, t.ex. zonturneringar, IM-kvalturneringar kan sekundantfrågan vara av stor betydelse (t.ex. i junior-VM hade sådan underlättat Lars-Åke Schneiders uppgift högst väsentligt, samma vid dam-OS, Ulla Bohmgrens internationella debut i Polen osv.).

Till sist blott några exempel på vårt landslags svaga sidor: mycket amatörmässiga och bristfälliga analyser av avbrottsställningar (kan avhjälpas om man här hemma lär sig de rätta metoderna), självförvållad "överansträngning", när man möter stormästare (perfektionism, respektkänsla osv.), dålig hushållning med betänketiden (några av våra spelare i kronisk tidsnöd, något som gör att spelet urartar till rent lotteri i tidsnöd.) Vid OS var våra spelare nästan dubbelt så ofta om inte oftare i tidsnöd än våra motståndare (vad hjälper det med vinstställningar mot stormästare när man för att uppnå dessa tänkt sig in i katastrofala tidsnödssituationer?), meningslöst slöseri med tid (t.ex. 60 min. betänketid på 6:e (!) draget när man har vit och dessutom står på förlust efter 20:e) öppningar man inte kan skall man alltså inte spela! På vissa håll skönjer man mycket dålig tidsnödsteknik (man letar alljämt efter vinstfortsättningar och förlorar på tid, i stället för att försöka klara tidsnöden utan att sätta bort pjäser, och se vad som sedan kan göras). En del bristfälliga teorikunskaper. Tekniska fel som t.ex. att man i tidsnöd skriver dragen när man inte behöver det, räknar inte dragen i minnet och gör av bara farten ett par extradrag (hur många onödiga 41:a drag har inte förlorat partier?) etc. etc. Till sist bör man beakta de inte minst ytterst viktiga psykologiska faktorerna (överdriven känslighet för förluster, som sedan "sitter i", känsla av missnöjdhet med sig själv, för att man inte vunnit, där man normalt borde ha vunnit osv.) Så nog finns det åtskilliga problem att tackla innan vi får fram ett pålitligt spelande landslag. Men allt detta kommer inte av sig själv utan fordrar massor med genomtänkt och målmedvetet arbete och givetvis... pengar!

☆

Fritsla Schacksällskap 50 år

I lagom tid före sina jubileumstävlingar i slutet av detta år presenterar Fritsla Schacksällskap en trevlig 64-sidig jubileumsskrift, redigerad av Torild Nyhlén. Här återges de viktigaste schackhändelserna från Fritsla med omnejd under 50 år, eller rättare sagt under 45 år då handlingarna från de första fem åren försvunnit. Artiklar om schackledare och de färgstarkaste spelarna, partier och diverse kuriosa, allt bidrar till att ge en trivsam bild av denna schackklubb i markbygden. Intresserade kan beställa jubileumsskriften till det facila priset av Kr 5:— hos Torild Nyhlén, Skansenvägen 33, 510 30 Viskafors.

Schacktävling för synskadade

De Synskadades Schackklubb i Halland och Schackklubben Schack 70, Halmstad, anordnar under tiden 4–6 januari 1975 en schacktävling för synskadade, tävlingen är endast öppen för spelare med mycket nedsatt syn. Spelsystem Monrad 5 ronder, de tävlande kommer att delas in i grupper om ca 10 spelare. Synskadade från Norge och Danmark har anmält sitt intresse för tävlingen.

Turneringen arrangeras på Eketångaskolan, en av Hallands nyaste internatskolor belägen någon kilometer från Halmstads centrum på vägen mot Tylösand. Genom subventioner från landstinget kommer kostnaden för kost och logi att uppgå till Kr 100:— per deltagare. Tävlingen startar med 2 ronder den 4/1, därefter 2 ronder 5/1 samt sista ronden jämte prisutdelning 6/1. Affärer och enskilda har bidragit med trevliga priser, bl.a. kommer deltagarna att få kämpa om en radioapparat förutom kontantpriser.

Anmälan kan ske till Blindvårdskonsulent Ove Nilsson, Andersbergsringen 123, 302 55 Halmstad, tel. 035/10 26 96.

Ordet fritt

Rökoffer

Ett starkt schackdrag har inrapporterats från Sundsvalls Schackklubb. Vid deras årsmöte beslöt man enhälligt (!) att genomföra klubbmästerskapet under mottot RÖKNING FÖRBJUDEN. Det betyder i praktiken att den som vill röka får göra det untanför spellokalen. Vi gratulerar till beslutet! Kan det möjligen vara unikt?

I Wasa Schackklubb har vi det rätt bra (utan förbud), rökslingorna är ovanligt få. Allsvenska I-laget ståtar med åtta icke-rökare. Våra motståndare i första allsvenska ronden – Solna SK – var inte mycket sämre med sju "icke", alltså 15–1... (Försmädligt nog vann deras ende rökare sitt parti och räddade matchen till oavgjort.)

För att se mera allvarligt på frågan är ju katalogen över rökningens negativa sidor som bekant omfattande. Vi ska inte här fördjupa oss i problematiken, men ett dystert statistiskt belägg ur WHO-rapporten må citeras: "Varje cigarrett förkortar livet med 10–15 minuter." Schackspelare! Hur hushållar du med betänketiden i livets schackparti?

Den viktigaste samvetsfrågan är rökning i förbindelse med schack-ungdomsverksamhet. Idealbilden är given: icke-rökande schackspelande ungdom. Förbigår inte våra styrande frågan med tystand och overksamhet? Någon godtagbar praxis känner vi inte till. Att organisera ungdomsschack för icke rökande vore en social insats så god som någon.

Bevisligen är det ju så, att schackspelare som röker vanligen ökar sin rökfrekvens under själva spelet. I det avseendet "befrämjar" således schackspelet rökning sorgligt nog. Givetvis gäller detta även, och allvarligast, juniorsidan. Det är här kraftansträngningar efterlyses. De ansvariga ledarna måste finna en väg ur dilemmat.

Erik Lundin

☆

Ett hjärtligt skratt till Ernst Åhmans kommentar i parti nr 92 mellan Wahlbom och Fridh.

Efter drag 23. Lb3 tänker man "full i sjutton för slår svart på b2 är det matt i 3 drag". Man blir därefter lite häpen av Åhmans kommentar att S×b2 inte går för Tb1 osv. Vid eftertanke förstår man att Åhman bara skämtar med oss läsare, han tar för givet att alla ser tredragaren med Sf6† och det gör vi. En honnör till Anton Fridh, som verkligen gör allt för att komplicera partier, till nöje för partiläsare. Underteckned väntade faktiskt en förklaring i följande nr av TfS men den kom inte trots att där fanns en stor rubrik "kommentatorn sover".

S. Strandberg

Ack ja, ack ja. Det är så rätt så. Och föga tröst står att finna i det faktum, att misstaget är långt ifrån mitt första och säkerligen inte heller det sista, om hälsan står bi. Att min kommentar har kunnat åstadkomma det en vis kallat "den enda sanna glädjen" må väl dock räknas in på plussidan i mänsklighetens stora avräkning.

Ernst Åhman

☆

Vasjukov segrade i Manila

Den i TfS/8 omnämnda turneringen i Manila blev en verklig storturnering, kanske rentav årets hittills starkaste. De höga priserna (1. $ 5.000 2. $ 3.000 3. $ 2.000) bidrog dessutom naturligtvis till att deltagarna som regel satsade hårt på vinst. Vasjukov var på bästa spelhumör och besegrade bl.a. Larsen, Portisch och Ljubojevic. Resultat för de främsta:

1. Vasjukov 10½ poäng, 2. Petrosjan 9½, 3. Larsen 9, 4—5 Gligorić och Gheorghiu 8½, 6—7 Kavalek och Ljubojević 8, 8—9 Pfleger och **Ulf Andersson** 7½. I det slagna fältet återfanns bl.a. Najdorf och Portisch.

SSKK

Pristagare i SSKK-turneringar:

1:93 1. Bo Backman, Linköping 2. Lars Friberg, Enskede 3. Björn Malmberg, Flen
1:97 1. Lars Didriksson, Borensberg 2. Ingemar Lång, Borlänge 3. Björn Ytterfelt, Bromma
2:33 1. Lars Ekström, Partille 2. Martin Gunnäs, Enskede
2:35 1. Bo Blomberg, Nybro 2. Hans Ericson, Gustavsberg
2:36 1. Tore Persson, Uppsala 2. – 3. Kurt Nordström, Ludvika och Folke Hagström, Västerhaninge
2:37 1. Lars-G. Nilsson, Solna 2. Bengt Cederquist, Täby
2:38 1. Conny Svensson, Stockholm 2. – 4. Harry Göthlund, Spanien, Per Ahlström, Linköping, och Gunnar Pihl, V. Frölunda.
2:39 1. Thomas Ahlén, Hägersten
2:44 1. Carl-Åke Svensson, Stockholm
2:45 1. Rune Larsson, Laxå 2. Lars-Inge Hedlund, Lysvik
2:46 1. Rolf Reimer, Västervik 2. Mats Eriksson, Arkelstorp
3:29 1. Åke Widell, Kiruna 2. Jan Isefalk, Göteborg
3:32 1. Stig Welinder, Lund 2. Martin Paulsson, Gällivare
3:45 1. Thomas Welin, Täby 2. Sten D. Malmgren, Torshälla
3:47 1. – 2. Stig Arvidsson, Skultuna, och Karl-Erik Granell, Sala
3:52 1. – 2. Tommy Nygren, Vällingby, och Edgar Ört, Järfälla
3:62 1. Reijo Tuoma, Skellefteå.

Avgifter till de svenska turneringarna:

Klass 1, åtta partier ..... kr. 15:–
Klass 2, 7-mannagrupp, sex partier . kr. 12:–
Klass 2, 4-mannagrupp, sex partier . kr. 12:–
Klass 3, 7-mannagrupp, sex partier . kr. 10:–
Klass 3, 4-mannagrupp, sex partier . kr. 10:–
SSKK-bulletinens sex nummer 1974/75 ..... kr. 10:–
Postgiro 52052–8, A.E. Axelson, Box 6060, 580 06 Linköping.

*

Snabbschack för lag i Köpenhamn

Skakklubben Kampklubben inbjuder till turnering för 4-mannalag 4—5/1 1975, 9 ronder Monrad, 30 min pr spelare/parti. Anmälning jämte startavgift DKr 160:— senast den 15/12 till Kampklubben, Solitudevej 5 A, 2200 Köpenhamn V. Priser för seedade lag 1. DKr 1500:—, för oseedade 1. DKr 750:— plus ytterligare kontantpriser och minnespriser. Ange ratingtal. Upplysningar per tel. Ge 5016 efter kl 19.

PARTIER

Karpov — Kortjnoj

Åttonde partiet

Kortjnoj klarar krisen. Efter två förluster av tre som svart håller han inte utan besvär remi i sitt fjärde svarta parti.

Nr 164 FRANSKT

Karpov — Kortjnoj

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Sgf3 Sc6 6. Lb5 Ld6 7. d×c5 L×c5 8. 0—0 Se7 9. Sb3 Ld6 10. c3

Just denna uppställning blev matchens speciella tema. Karpov har tidigare med stor framgång spelat 10. Lg5 0—0 11. Lh4, men detta spelsätt har man funnit motgift mot. Se kommentarer till 18:e partiet.

10. — Lg4 11. Sbd4 0—0 12. Da4

Detta drag gav vit fördel i partiet Matanovic–Portisch 1959:12 — S×d4? 13. S×d4 Sg6 14. f4 a6 15. Ld3.

12. — Lh5

Kortjnojs nyhet, specialpreparerad för Karpov. Teorin rekommenderar 12. — Dd7. Textdraget innebär ett bondeoffer, som knappast kan antagas. Om vit slår tre gånger på c6, får han en uppriven kungsställning efter 15. — L×f3.

13. Te1 Dc7 14. h3 Lg6 15. Lg5 a6 16. Lf1 h6 17. L×e7 S×e7 18. Tad1 Sc6 19. Ld3 Lh5

Ett bra drag, som undviker pjäsavbyten, vilket ju ofta ökar svagheten hos den isolerade d-bonden. Draget erbjuder dessutom ett kvalitetsoffer.

20. g4 Lg6 21. Dc2!

Farligt är 21. L×g6 f×g6 22. Se6 Df7 23. S×f8 D×f3

21. — L×d3 22. D×d3 Tad8 23. Te2 Tfe8

Kortjnoj står trångt och försöker befria sig med ett bondeoffer. På andra drag följer Tde1 jämte Sf5 med än större kraft.

24. Sf5(?)

Karpov borde nog ha synat, tex: 24. T×e8 T×e8 25. S×c6 b×c6 26. D×a6 h5 27. g×h5 eller 26. — f5 27. g×f5 Dd7 28. Sd4 och svart har ingen kompensation (Polugajevskij).

24. — T×e2 25. D×e2 Lf4 26. Te1 g6 27. Se7† S×e7?

Bättre 27. — Kg7 28. S×c6 D×c6 med säker ställning (Polugajevskij).

28. D×e7 Db6 29. Kg2 Kg7

30. Td1?

Efter det givna 30. Sd4 skulle svart fått det besvärligt. Bäst verkar trots allt 30. — Lg5 31. Sc6† D×e6 32. T×e6 L×e7 33. T×e7 med vit fördel (Polugajevskij)

30. — Ld6 31. De2 Lc7 32. Td3 De6 33. Dd1 Lb6 34. Td2 De4 35. b3 Td6

Det fjärde listiga offret från Kortjnoj i detta parti ...

36. c4 h5!

(inte 36. — d4 pga 37. b4.)

37. T×d5

.. antas av Karpov, och det hela mynnar ut i ett slutspel där merbonden inte spelar någon roll. På 37. g5 får svart motspel med 37. — d4 38. b4 Ld8!

37. — T×d5 38. D×d5 D×d5 39. c×d5 h×g5 40. h×g5 Kf6 41. Kf1 Ke7 (Förseglingsdraget) **42. Sd2 Lc7 43. Se4 f5 44. g×f5 g×f5 45. Sc5 Kd6 46. S×b7† K×d5 47. b4 Kc4 48. Sc5 Lb6 49. S×a6 Kb5 50. Sc5 K×b4 51. Sb3 Ka3** ½ —½

Nionde partiet

Karpov överraskar med att inte spela 2. — b6. Det blir ett segt positionsparti, där styrkorna nästan inte kommer i stridskontakt. Svarts övergardering av e4 är den stora behållningen av detta parti.

Nr 165 ENGELSKT

Kortjnoj — Karpov

1. c4 Sf6 2. Sc3 e5 3. Sf3 Sc6 4. g3 Lb4 5. Lg2 0—0 6. 0—0 e4 7. Se1 L×c3 8. d×c3

Denna variant av sicilianskt med ombytta färger är rätt vanlig i nutida stormästarpraxis. Den store schackpedagogen Suetin ger oss rådet att för en djupare förståelse av detta matchparti först uppmärksamt spela igenom följande drag från 9:e matchpartiet Kortjnoj–Mecking: 8.—d6 9. Sc2 Te8 10. Se3 h6 11. Dc2 a5 (Te5.?) 12. Td1 b6 13. b3 Tb8 14. a4 Se5 15. Sd5 S×d5 16. c×d5 f5 17. c4 Ld7 18. Lb2 Dg5 19. Dc3 Sg4 20. Te1 Te7 21. f4 Dg6 22. e3 h5 23. Dd2 Kf7 24. b4, och svart är utsatt för hårt tryck.

8. — h6 9. Sc2 b6 10. Se3 Lb7 11. Sd5 Se3 12. b3 Te8 13. a4 d6 14. Ta2 Sed7 15. h3

Enligt Polugajevskij–Suetin borde vit nu eller i föregående drag försökt bondeoffret a4—a5. tex: 14. a5 b×a5 15. S×f6 D×f6 16. T×a5 Sc6 17. Ta2 D×c3 18. Lb2 Db4 19. Dc2 Se5 20. Tfa1 och vits starka tryck på damflygeln utgör tillräcklig ersättning för bonde. Svart borde nog ha spelat a5 själv, ett drag som ju måste göras förr eller senare.

15. — a5 16. Le3 S×d5! 17. c×d5 Df6 18. c4 Dg6

Svart har lyckats utjämna spelet: han har blockerat damflygeln och håller punkten-bonden e4.

19. Db1 Lc8 20. Ld4 Sc5 21. Kh2 Ld7 22. Tg1 h5

För att vits ställning skall bli positionellt helt njutbar vill vit ha damen på c1 och tornet på c3. Genast Tc2 är dåligt för Lf5, varför den vita damen ställer sig på e3 ett tag. De närmaste dragen är exempel på pussel på högsta nivå.

23. Tb2 Te7 24. Dc1 Df5 25. De3 f6 26. Tc2 Kf7 27. Tc3 Tae8 28. Tf1 Kg8 29. Dc1

Vit har passat ihop alla bitarna. Allt står rätt för båda parter. Remi hade varit det logiska här. Svart förstör den vackra ställningsbilden genom att erbjuda dambyte och så blir det några drag till.

29. — Dg5 30. D×g5 f×g5 31. Te3 Kh7 32. Th1 Kg6 33. Kg1 Sa6 34. Kh2 Sb4 35. Tc1 g4 36. h4 Lf5 27. Kg1 Kh7 38. Kf1 Lg6 39. Ke1 Tf7 40. Lh1 Kg8 41. Lg2 (Förseglingsdrag) **41. — Kh7 42. Lh1** ½ — ½

Tionde partiet

Kortjnoj har hittat melodin som svart. Lätt utjämning, ett temporärt bondeoffer, som Karpov inte återgäldar på bästa sätt. Kortjnoj missar antagligen en chans till klar fördel strax före avbrottet.

Nr 166 FRANSKT

Karpov — Kortjnoj

1.e4 e6 2. d4 d5 3. Sb2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Sgf3 Sc6 6. Lb5 Ld6 7. 0—0 Se7 8. d×c5 L×c6 9. Sb3 Ld6 10. Sbd4 0—0 11. c3 Lg4 12. Da4 Lh5

Via två betydelselösa dragomkastningar har vi uppnått samma ställning som i det åttonde partiet, där Karpov spelade 13. Te1 och fick fördel.

13. Ld3 h6 14. Le3 a6 15. Tfe1 Dc7 16. h3 Sa5!

Med detta drag utjämnar svart och får t o m ett tillfälligt initiativ.

17. Sh4 Sc4 18. Dc2 S×e3 19. T×e3 Lh2† 20. Kh1 Lf4 21. Tee1 Lg5 22. Shf5 S×f5 23. S×f5 Lg6 24. Sd4 L×d3 25. D×d3 Tfe8

Denna ställningstyp med bra springare mot bra löpare skulle uppkomma fler gånger i matchen. Remi? Ingen av dessa kämpar bjuder remi i **lika** ställning.

26. Df3 Db6 27. Te2 Lf6 28. Td1 Te4 29. Sf5 Tae8 30. Se3

Om 30. Ted2 så Lg5 31. T×d5 Tf4 och svart står bättre (Gufeld).

30. — De6 31. T×d5 Lg5 32. Td4?

Karpov överskattar sina chanser och kommer sämre. Vit borde framtvingat ett absolut lika slutspel med 32. Df5

32. — T×d4 33. c×d4 D×a2 34. Sc4

På 34. D×b7 får svart aktivt spel med Db1† jämte Dd3.

34. — Td8 35. Dd3 b5 36. Se3 De6 37. d5 Dd7

Bättre är enl Gufeld 37. — De5.

38. b4 Dd6 39. Dd4 Kf8 40. De4 L×e3 41. T×e3 D×d5

42. Dh7

Förseglingsdraget. Även dambyte hade sina förespråkare bland expertisen.

42. — f6 43. Kg1 Da2 44. Kh2 D×f2 45. Tg3 Df4 46. D×g7† Ke8 47. Db7 h5 48. Dc6† Td7 49. Dc8† Ke7 50. Dc5† Kd8 51. D×h5 Td3 52. Dh8† Kc7 53. Dh7† Td7 54. Dc2† Kb7 55. Db3 Td4 56. Df7† Kb6 57. De6† Kb7 58. De7† Kb6 ½ — ½

Elfte partiet

En väldig kamp, där Karpovs försvarskonst till slut triumferar. Kortjnoj räknar och räknar, men kan inte hitta det förlösande draget i begynnande tidsnöd. Karpov slarvar lite efter avbrottet, men Kortjnoj missar chansen i första draget efter andra tidsnöden!

Nr 167 DAMINDISKT

Kortjnoj — Karpov

1.d4

Första gången i matchen. Snart är man dock tillbaka i det gamla vanliga.

1. — Sf6 2. Sf3 e6 3. g3 b6 4. Lg2 Lb7 5. c4 Le7 6. Sc3 0—0

Vill svart undvika 7. Dc2 (5:e partiet) eller Kortjnojs nästa drag, som kom som en stor överraskning för samtliga, kan han försöka 6. — Se4, vilket gav Portisch lätt remi i ett av partierna mot Petrosjan i kvartsfinalen.

7. Dd3!? d5 8. c×d5 S×d5 9. S×d5 e×d5 10. 0—0 Sd7 11. Lf4 c5 12. d×c5 b×c5

En känd typställning med s k hängande bönder har uppkommit. Såsom Kortjnoj visar är en god plan för vit följande: tornen på c- och d-linjerna, löparna diagonalt placerade, medan dam och springare försöker bädda för framstötarna b4 och e4, som skulle försvaga svarts bönder ytterligare. Svart får söka tröst i aktivt pjässpel.

13. Tfd1 Sf6 14. Dc2 Db6 15. Sd2 Tfe8 16. Db3!

"Ett av Kortjnojs bästa drag under hela första hälften av matchen" (Polugajevskij). Draget accentuerar svagheterna i svarts ställning. Det förhindrar 16. — Tad8, som inte går för 17. D×b6 jämte Lc7. Söker svart snärja Lf4 med 16. — Sh5 17. Le5 Lf8 tar vit fräckt bonden: 18. L×d5 L×d5 19. D×d5 Tad8 20. De4 De6 21. Sf3 f6 22. Dh4 T×d1† 23. T×d1 g6 24. Lc3 och D×e2 går inte för 25. Te1 (Polugajevskij).

16. — Da6! 17. e3

Ställningen är mycket svårspelad och geniala drag varvas med medelmåttiga. Bättre Sd2–fl–e3.

17. — Lc6 18. Dc2

18. — La4?

Detta måste ändå vara ett feldrag. Svart vill inte låta Sd2 komma till b3, men förlorar tempo och hjälper vit till den idealuppställning, som beskrevs ovan. Chansrikt var här bondeoffret 18. — d4! Vi lånar en variant från Polugajevskij för att visa svarts möjligheter: 19. L×c6 D×c6 20. e×d4 Sd5! 21. d×c5 S×f4 22. g×f4 L×c5 23. Sb3 Te6! 24. D×c5 Tg6† 25. Kf1 Da6† 26. Ke1 Te8† 27. Kd2 Tc6 28. Dh5 Td6† 29. Kc1 Dc4† och svart vinner.

19. b3 Lc6 20. Tac1 Lf8 21. Sf3 Lb7(?)

Le5 var ett värre hot än Sd4. Bättre 21. — Sd7

22. Le5 Se4 23. La1 Tad8 24. Se5 Db6 25. L×e4

På detta drag förbrukade Kortjnoj mycket av sin återstående tid. Textdraget ser starkt ut, men svarts ställning har dolda resurser. Polugajevskij föreslår bondeoffret 25. b4 c×b4 26. Dc7!

25. — d×e4 26. Dc4 Dc7 27. b4 T×d1†

Verkligen svårfunnet var draget 27. — Ld6!!, som båda spelarna säkert inte trodde var något för 28. Sg4 med hotet Dc3. Men svart kan spela 28. — c×b4! 29. Dd4 Le5!! med fördel (Polugajevskij).

28. T×d1 Lc8

Naturligtvis inte 28. — T×e5 29. L×e5 D×e5 för 30. Td7

29. b×c5 Le6 30. Da4 Tc8 31. Ld4 f6 32. Da6 Ld5

Bättre 32. — Te8, som framtvingar 33. Sc4 L×c5.

33. Sc4

På 33. Lb2 spelar svart Db7, men inte D×c5 för 34. La3!!

33. — Dc6 34. D×c6 T×c6 35. Tc1

Bra är också 35. Sa5, och svart spelar bäst Tc7.

35. — Kf7 36. a3 Ta6 37. Tc3 Ke6 38. Sd2 Kd7 39. f3 e×f3

Efter 39. — f5 är det inte lätt för vit att komma vidare.

40. Kf2 Ta5 41. e4 Lc6

Förseglingsdraget.

42. K×f3 Ke6 43. Ke3 Ta4 44. Tb3 g6 45. Kd3 a6 46. Le3 Lb5† 47. Kc2 f5

Onödigt. Svart skulle förhållit sig passiv, t ex 47. — Lg7 och vit kan inte göra mycket.

48. e×f5 g×f5 49. Lf2 Lg7

Bättre 49. — Tg4 med hoten La4 och f4. Kortjnoj (i tidsnöd) avslog här ett remianbud.

50. Te3† Kd7 51. Tf3 Ke6 52. Te3† Kd7 53. Tf3 Ke6 54. Kb3 h5 55. Te3† Kd7 56. Sf3 Lf6

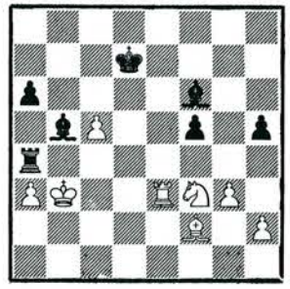

57. Te1?

Kortjnoj kunde här utnyttjat sin motståndares lite sorglösa spel med 57. Se5† t ex 57. — Kc7 58. Sg6 eller 57. — Kc8 (bäst) 58. Sf7 f4 59. Sd6† Kd7 60. g×f4 T×f4 61. Lg3

57. — f4 58. Se5† Kc8 59. Sf7 f×g3 60. Sd6† Kd7 61. h×g3 Tg4 62. S×b5 a×b5 63. Th1

63. — Kc6 64. T×h5 Ld4

Poängen. Tornslutspelet är remi trots vits två merbönder.

65. L×d4 T×d4 66. Tg5 Te4 67. g4 Ta4 68. Kb2 Tf4 69. Kc2

Efter 69. Tg8 K×c5 70. g5 Tg4 71. g6 Kb6 72. g7 Kb7 uppkommer en teoretisk remiställning.

69. — Tf3 70. Kb2 Tf2† 71. Kc3 Tf3† 72. Kd4 Tf4† 73. Ke5 Ta4 74. Tg8 T×a3 75. g5 K×c5 76. g6 Tg3 77. Tc8† Kb4 78. Kf6 Tf3† 79. Ke6 Tg3 80. Kf7 Ka3 81. g7 ½ — ½

Tolfte partiet

En kort men häftig eldstrid. Efter hundra minuter har krutröken skingrats. Evig schack.

Nr 168 FRANSKT

Karpov — Kortjnoj

1. e3 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Sgf3 Sc6 6. Lb5 Ld6 7. 0—0 c×d4 8. Sb3 Se7 9. Sb×d4 0—0 10. c3 Lg4 11. Da4 Lh5

Kanske lite obetänksamt av Kortjnoj att själv byta bonde. Nu uppkommer nämligen samma ställning som i 8:e och 10:e mc men med ett drag mindre gjort (Dragserien!) !

Tredje gången denna ställning uppkommer förtjänar den ett diagram:

12. Le3

Ett nytt drag i denna ställning (istf Te1 och

Ld3) men ingen ny idé. Kortjnoj försöker upprepa sin lyckade plan från tionde partiet.

12. — Dc7 13. h3 Sa5 14. Ld3

Detta drag gjorde Karpov genast. Kortjnoj tänkte tjugo minuter på sitt nästa drag. Bra är väl det försiktiga 14. — a6. Kortjnoj spelar skarpare:

14. — Sc4 15. Sb5

Karpov antager utmaningen

15. — Dd7 16. L×c4 d×c4

17. Tfd1 Sf5!

Denna poäng hade Kortjnoj sett, när han gjorde sitt 14:e drag. På 18. g4 följer 18. — L×g4 jämte S×e3 med farligt angrepp.

18. D×c4 L×f3 19. g×f3 S×e3 20. f×e3 D×h3 21. S×d6 Dg3† 22. Kf1 D×f3† 23. Ke1 Dg3† 1/2—1/2

Det var onödigt av Kortjnoj att ta på f3, ty nu kunde Karpov ha smitit med kungen mot brädets mitt. Men detta är inte hans stil.

Trettonde partiet

Parallellt med demonstrationen av spel med isolerad dambonde får vi nu studera ett närliggande ämne i Kortjnojs & Karpovs positionella schackskola: spel med hängande bönder. Underbetyg dock för spelet i den ömsesidiga tidsnöden. När "blixten" är över visar det sig att det är Kortjnoj som har fördel och att man gjort hela 43 drag. Men inte heller denna gång räcker den till vinst trots elva timmars spel och 96 drag.

Nr 169 DAMINDISKT

Kortjnoj — Karpov

1. Sf3 Sf6 2. d4 e6 3. g3 b6 4. Lg2 Lb7 5. c4 Le7 6. Sc3 0—0 7. Dd3 d5 8. c×d5 S×d5 9. S×d5 e×d5 10. 0—0 Sd7 11. Td1

Hittills som i elfte partiet, där 11. Lf4 spelades i stället. Vit försvårar genomförandet av c5 (11. — c5 12. d×c5 b×c5 13. e4!).

11. — Te8 12. Le3 Ld6 13. Tac1 a5 14. Dc2 c6 15. Se1 Sf6 16. Lf3 Tc8 17. Sg2 h6 18. Lf4 c5! 19. L×d6 D×d6 20. d×c5 T×c5

Karpov är heller inte rädd för isolerade bönder.

21. Dd2 Se4 22. Df4 Dc6 23. T×c5 b×c5

I denna ställning uppväger svarts pjässpel bondesvagheterna. Nu hade kanske 24. Dc1 varit lugnast.

24. Se3 d4 25. Sc4 Da4 26. Tc1

26. — Sg5!

Svart står bättre.

27. Df5 S×f3†

Alltför rätlinjigt. I Zajtsev föreslår 27. — g6! Tex: 28. D×c5 (Ej 28. Dg4 för L×f3 29. e×f3 f5 med damvinst!) L×f3 29. e×f3 S×f3† 30. Kf1/Kh1 Dd7 eller 30. Kg2 Se1† 31. Kf1 Dd7. Eller 27. — g6 28. Df6 L×f3 29. e×f3 Dd7 med hotet Te6.

28. e×f3 La6 29. Sd6 Te7 30. D×c5 d3 31. Dd5!

Sämre 31. Sf5 Te6 32. Dc3 Tf6. Nu borde svart ha framtvingat remi med 31. — Dc2! 32. T×c2 Te1† 33. Kg2 d×c2 och vit måste ta evig schack.

31. — Db4 32. Kg2 D×b2 33. Tc6 De5 34. D×e5?

Vit förbiser mellandraget 34. Sc8!, som forcerat leder till ett tornslutspel "med goda vinstchanser för vit" (Euwe): 34.— Te8 35. D×e5 T×e5 36. T×a6 Te8 37. Sa7! Td8 38. Sb5 d2 39. Sc3 d1D 40. S×d1 T×d1 41. T×a5

34. — T×e5 35. Se4 Lb5?

Bättre 35. — Lb7 och "dödremi".

36. Td6 f5 37. Sc3 Lc4 38. f4 Tc5 39. Kf3 Kf7

Karpov, som för ovanlighetens skull också är i tidsnöd, förbiser möjligheten 39. — L×a2.

40. Ke3 Ke7 41. Tb6 Tc8 42. Tb7† Kf8 43. Ta7 Tc5

Först här var spelarna säkra på att dragserien

var gjord. Kortjnoj förseglade. Han använde en halvtimma.

44. h4

Säkert det bästa. Varken nu eller i nästa drag går 44. Kd4 Tc6 45. T×a5 d2 46. T×f5† Lf7 och vit måste ge springaren för bonden.

44. — h5 45. a3 La6

Svart räds inte tornslutspelet: 46. T×a6 T×c3 47. T×a5 g6 t ex 48. Ta7 Tb3 49. a4 Ta3 50. a5 Kg8 osv.

46. Kd2 Tc6 47. Td7 Lc4 48. Sd1 Lb5 49. Se3 g6 50. Td5 Tb6 41. Sd1 Kf7 52. Sb2 La6 53. Sa4

Inte heller nu är det säkert att tornslutspelet var så mycket att ha för vit: 53. S×d3 L×d3 54. T×d3 Tb2† 55. Kc3 T×f2 56. Kb3 är bra för vit, men svart spelar bättre 54. — Ke6!

53. — Tc6 54. Tc5 Te6 55. Te5 Tc6 56. Sc5 Lc4 57. Sa4 La6 58. Tc5 Te6

Andra tidsnöden är passerad och vit skrider till verket.

59. Tc7† Ke8 60. Sc3 Tb6 61. Sd1 Te6 62. Se3 Tb6 63. Tc5 Tb2† 64. Kc3 T×f2 65. T×a5 Lb7 66. K×d3 Tf3 67. Kd4 Kd7 68. Sc4 T×g3 69. a4 Kc7 70. Tc5† Kb8 71. Se5 Le4 72. Tc3 Tg1 73. Kc5

En liten fälla. Om 73. — Ta1 så 74. Kd6! och T×a4 går inte för 75. Sd7† jämte Tc7† och vit vinner ett helt torn!

73. — Kc7 74. a5 Ta1 75. Kb5† Kd6 76. a6 Tb1† 77. Ka5 Ta1† 78. Kb6 Tb1† 79. Ka7 Kd5 80. Tc6 Tf1 81. Kb6 Kd4 82. Tc4† Ke3 83. Ta4 La8 84. S×g6 Kf3 85. Kc7 Td1 86. a7 Kg4 87. Ta6 Kg3 88. Ta3†

Kortjnoj kan inte komma vidare. Om 88. Tf6, så Ta1 89. T×f5 T×a7† 90. Kb8 Ta6 91. Tg5† Kf3 92. f5 Le4 93. T×h5 Tf6 o s v.

88. — Kg4 89. Ta5 Tb1 90. Ta6 Td1 91. Td6 Ta1 92. Kb8 Le4 93. Td7 Kf3 94. Tg7 Ta6 95. Kc8 Kg3 96. Kd8 La8 (Förseglingsdraget) 1/2—1/2

Fjortonde partiet

Efter de väldiga bataljerna i de elfte och trettonde partierna sinar kamplusten även hos sådana kämpar som Kortjnoj och Karpov. Partiet blir ändå en liten pärla: ett skolexempel på spel med isolerad bonde.

Nr 170 FRANSKT

Karpov — Kortjnoj

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Sgf3 Sc6 6. Lb5 Ld6 7. 0—0 c×d4 8. Sb3 Se7 9. Sb×d4 0—0 10. c3 Lg4 11. Da4 Lh5 12. Ld3 Lc5

Kortjnoj har funnit ett nytt sätt att utjämna. På samma sätt spelar ofta vit, när han har isolerad bonde (damgambit, Caro-Kann), ett bevis så gott som något att Tarraschvarianten i franskt just nu upplever en kris för vit.

13. Te1 h6 14. Le3 Lb6 15. h3 Dd6 16. Le2 Tfe8 17. Tad1 Df6 18. Sh2 L×e2 19. T×e2 S×d4 20. L×d4 Dc6 21. D×c6 b×c6 22. Tde1 L×d4 23. c×d4 Kf8 24. Sf3 Sg6 25. g3 T×e2 26. T×e2 f6 27. Kf1 Tb8 28. Tc2 Tb6 29. Ke2 Ta6 30. b3 Ke7 1/2—1/2

Femtonde partiet.

Karpov överraskar med att byta försvarssystem men Kortjnoj får fördel igen. Denna förflyktigas dock, när han räknar fel och byter dam.

Nr 171 RETI

Kortjnoj — Karpov

1. Sf3 Sf6 2. g3 d5 3. Lg2 Lf5 4. c4 c6 5. c×d5 c×d5 6. Db3

Ett system, som ofta praktiserats av Barcza, vars motståndare ofta spelade 6. — Db6 och förlorade slutspelet.

6. — Dc8 7. Sc3 e6 8. d3 Sc6 9. Lf4 Le7 10. 0—0 0—0 11. Tac1

Om Kortjnoj förlorar matchen, kan det i mycket skyllas hans obeslutsamhet i vissa lägen med ty efterföljande tidsnöder. Kom ihåg det hemska sjätte partiet! På sina två senaste

synnerligen naturliga drag tänkte han fyrtio minuter!

Att svart står trångt fick Bronstein erfara i ett senare spelat parti mot Smyslov ("Första ligan", Odessa 74): 11. — Dd7 12. Se5 S×e5 13. L×e5 Lg6 14. e4! och vit står redan överlägset.

Bäst verkar 11. — Sd7 (Lilienthal). T ex 12. e4 Sc5 13. Dc2 d×e4 14. d×e4 Lg4

11. — Lg6 12. Se5 Sd7

Ej 12. — S×e5 för 13. S×d5!

13. S×g6 h×g6 14. h4

Ett överraskande drag, som förbereder spel i centrum och på kungsflygeln.

14. — Sc5 15. Dd1 Dd8 16. d4 Sd7 17. e4 Sb6 18. e5

18. e×d5 verkar bara ge en liten fördel, t ex: 18. — e×d5 19. Dg4 Lf6

18. — Tc8 19. Lh3 a6 20. Kg2 Sc4 21. b3 Sa3 22. Sa4 Sb4 23. Dd2 b5 24. Sc5 L×c5 25. d×c5 Sc6 26. Tfe1 d4 27. Lg4 Da5

28. D×a5?

Förmodligen en direkt felräkning. Annars hade Kortjnoj säkert spelat 28. Dd3 med goda angreppsschanser.

28. — S×a5 29. Ld2 Sc6 30. Lf3 d3

Det hotade 31. L×c6 jämte Lb4 med springarfångst.

31. Te3

Vits ursprungliga avsikt var antagligen 31. L×c6 T×c6 32. Ted1 Sc2 33. La5 T×c5 34. Lb4, men nu upptäckte han att svart får bra spel efter 34. — T×e5 35. L×f8 K×f8 36. Kf1 Td5 37. Td2 e5.

31. — Sc2 32. T×d3 S×e5 33. Td6 T×c5 34. Le4 Tfc8 35. Td1 Sc6 36. Lg5 a5 37. Td7 S6b4 38. Tb7 Sd5 39. L×d5 e×d5 40. Le7 T5c7 41. T×c7 T×c7 42. Ld8 Td7 43. L×a5 d4 44. a4 b×a4 45. b×a4 Ta7 46. Lb6 T×a4 (Förseglingsdraget) **47. Kf1 ½—½**

Sextonde partiet

Kortjnoj utjämnar som vanligt lätt, men i stället för att avveckla till remi fortsätter han att stångas och så lurar Karpov plötsligt till sig en bonde. Det hela slutar dock till slut lyckligt för Kortjnoj.

Nr 172 FRANSKT

Karpov — Kortjnoj

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Sgf3 Sc6 6. Lb5 Ld6 7. 0—0 c×d4 8. Sb3 Se7 9. Sb×d4 0—0 10. c3 Lg4 11. Da4 Dd7

Efter fyra lyckade försök med 11. — Lh5 prövar Kortjnoj nu också "teoridraget"

12. Le3 a6 13. Le2 S×d4 14. D×d4 Sc6 15. Dd2 Tfe8 16. Tad1 Tad8 17. Lb6 Lc7 18. L×c7 D×c7 19. Tfe1 h6 20. h3 Lf5 21. Lf1 T×e1† 22. D×e1 Db6 23. Td2 Le4 24. De2 Sa5!?

Här börjar alltså Kortjnoj att spela på vinst istället för att avvckla till remi: 24. — L×f3 25. D×f3 d4 och 26. c4 är dåligt för Da5.

25. Dd1 Df6 26. Sh2 Db6 27. Sf3 Sc6 28. Sd4 Se5 29. f3 Lg6 30. De1 Sd7 31. Df2 Da5 32. a3 Dc7 33. Sb3 Lf5 34. Sd4 Lg6 35. Sc2 Sf6

Här hade Kortjnoj chansen att dels spela 35. — L×c2 med trolig remi dels inbjuda till dragupprepning med 35. — Lf5.

36. Se3 De5?

Bättre 36. — De7

37. c4! b5

Nu upptäckte Kortjnoj (i tidsnöd!) att 37. — d4 inte gick för 38. Sd5! S×d5 39. D×d4. Karpov kan nu välja vilken bonde han skall ta.

38. c×d5 h5

Ej 38. — S×d5 för 39. f4 De4 40. f5 Lh7 41. Df3 eller vackrare 41. S×d5 T×d5 42. Dc5!

39. a4 Te8 40. a×b5

Detta pjäsoffer utlöste applåder i spellokalen!

40. — a×b5 41. L×b5

Förseglingsdraget, som visar sig otillräckligt för vinst. Alla väntade 41. Sd1 och vit behåller sin merbonde.

41. — D×e3 42. L×e8 D×d8 43. d6 Lf5 44. Td1 Db5 45. Dd4 Sd7 46. Te1 Le6 47. Kh2 Dg5 48. h4 Dd8 49. b4 Sf6 50. De5 Se8 51. Te4 D×d6 52. D×d6 S×d6 53. Td4 Sb7

Springaren står bra på b7. Här kunde man tagit remi men det följde ytterligare;

54. g4 Kh7 55. Kg3 Kg6 56. Kf4 h×g4 57. f×g4 f6 58. Td1 Kh6 59. Td4 Kg6 60. h5† Kh6 61. b5 g6 62. h×g6 K×g6 63. b6 Kf7 64. Td2 Ke7 65. Tc2 Ld5 66. Tc7† Ke6 67. Th7 Sd6 ½—½

Sjuttonde partiet

Man måste tycka synd om Kortjnoj. Efter förlusterna i början har han kommit igen storartat och varit nära reducering flera gånger. Också i detta parti verkar det "finnas någonting". Kortjnoj räknar och räknar, hamnar i tidsnöd och sätter bort sig.

Nr 173 KATALANSKT

Kortjnoj — Karpov

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. g3 d5 4. Lg2 d×c4 5. Sf3 c5 6. 0—0 Sc6 7. Da4 Ld7 8. D×c4

I böckerna står att detta är dåligt för 8. — b5 men vit kan kanske spela 9. Dd3 c4 10. Dd1 Tc8 11. e4!?

8. — c×d4 9. S×d4 Tc8 10. Sc3 Da5

Hotar Db4. Vit vill med sina närmaste drag hela tiden kunna besvara Db4 med D×b4 jämte Sdb5 för att besätta d6.

11. Td1! Le7 12. Sb3 Dc7 13. Sb5

Ser starkt ut men svart verkar ha resurser. Bättre är nog 13. Lg5 a6 (0—0 14. Sb5) 14. Tac1 och om 14. 0—0 så 15. Se4 S×e4 16. L×e7

13. — Db8 14. Sc5 a6! 15. S×d7 S×d7

16. Sc3

Kortjnoj valde här länge mellan fyra drag. Kvalitetsoffret håller säkert inte, 16. Sd4 besvaras med 16. — Sce5, men varför inte 16. L×c6 T×c6 17. Dd4? Karpov har dock "tur i ställningen" igen: 17. — Se5 18. Lf4 f6 och vit kan inte gå in på 19. L×e5 f×e5 20. Dd7 Kf7 och vit förlorar då det hotar Td8 med damvinst! Kanske dock att vit har en liten fördel efter 19. Sc3. Men det har han efter textfortsättningen också.

16. — Sde5 17. Da4 0—0 18. Lf4 Da7! 19. L×e5

Det hotade Sg4. Genast 19. De4 kan besvaras med f5.

19. — S×e5 20. De4 Sc6 21. Td7 Lf6 22. Tad1

Bättre 22. Sa4

22. — Db6 23. Dc2

Även nu 23. Sa4 Db5 24. e3!

23. — Sa5 24. Tld3 h6 25. a3 Tc7 26. b4 T×d7 27. T×d7 Tc8 28. Td3

Vit kunde fortfarande få liten fördel med 28. Sd5 (Sa4), t ex: T×c2 29. S×b6 Tc1† 30. Lf1 Sc4 31. Tc7 (eller 31. S×c4 T×c4 32. T×b7) T×f1† 32. K×f1 S×b6 33. T×b7.

28. — Sc4 29. Se4 Dc7

30. Sc5??

Efter 30. S×f6† står det ungefär lika.

30. — Se5! 31. Td2

Om 31. Tc3 så 31. — b6 32. Se4 Sf3† eller 32. Lb7 Te8. Karpov kan i det följande vinna pjäs men han nöjer sig med ett par bönder och angrepp.

31. — b6 32. f4 b×c5 33. f×e5 D×e5 34. Lb7 Tc7 35. De4 Da1† 36. Kg2 D×a3 37. b×c5 T×c5 38. Td3 Da5 39. Df3 Db6 40. Td7 Tf5 41. Dg4 Df2† 42. Kh3 g6 43. 0—1.

Adertonde partiet

Tänk om Kortjnoj hade försvarat sig franskt hela tiden! Efter den svåra chocken i förra partiet håller han matchen åtminstone formellt vid liv genom att hålla remi i ett parti, där spelarna sin vana trogna spelar ställningen till slutspel.

Nr 174 FRANSKT

Karpov — Kortjnoj

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Sgf3 Sc6 6. Lb5 Ld6 7. 0—0 Se7 8. d×c5 L×c5 9. Sb3 Ld6 10. Lg5

En förstärkning på gång?

10. — 0—0 11. Te1

Ack nej. Snart har vi samma gamla ställning, som i de sex föregående partierna med franskt. 11. Lh4 är redan ute i innekretsar, sedan årets moskvamästare Gulko förstärkt svarts spel: 11. — Db6! 12. Ld3 (Le2) a5 13. a4 Sf5!

11. — Dc7 12. c3 Lg4 13. h3 Lh5 14. Le2 h6 15. L×e7 S×e7 16. Sfd4 L×e2 17. D×e2 a6 18. Df3 Tad8 19. Tad1 Td7 20. Sf5 S×f5 21. D×f5 Tfd8 22. Te3

Vi har framför oss i princip samma ställning som i tionde partiet med "bra springare mot bra löpare". Vits enkla plan är att tripplera på d-linjen och spela c4. Detta lyckas Kortjnoj förhindra genom att irritera med löparen från g7 och h6.

22. — g6! 23. Df3 Lf8 24. Ted3 Dc6 25. Sd4 Da4 26. a3 h5! 27. Tld2! Lh6 28. Dd1 Dc4 29. Te2 Dc7 30. Sc2 b5 31. Se3

Om 31. Sb4 så 31. — Db7 32. Te5 d4! 33. c×d4 Lg7 och svart vinner tillbaka bonden (O'Kellv).

31. — Dc5 32. Ted2 L×e3 33. T×e3 Te7 34. T×e7

34. Ted3 Te5!

34. — D×e7 35. g3 De6 36. h4 Kg7 37. Kg2 De4† 38. Kh2 Df5 39. Kg2 De4† 40. Df3 D×f3† 41. K×f3 Kf6 42. Kf4 Te8 Remi på Karpovs förslag. ½—½

Efter 43. T×d5 Te2 44. Td6† **Ke7 45.** T×a6 T×f2† och T×b2 är alla ställningsresurser tömda.

☆

Samtliga partier Karpov–Kortjnoj är kommenterade av Gunnar Johansson för TfS efter anlitande av analyser i "64" och "Sovjetskij Sport".

SM-Särspelet 1974 i Lund

Nr 175 JUGOSLAVISKT

Wahlbom — Niklasson

1. c4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Sf3 Lg7 5. Le2 0—0 6. h3 c6 7. a4 Dc7 8. 0—0 e5 9. Le3 Sbd7 10. d×e5 d×e5 11. Lc4 Sb6 12. Lb3 Le6 13. L×e6 f×e6 14. De2 Sh5 15. a5 Sd7 16. Sg5 Tfe8 17. Dc4 Sf8 18. Tfd1 h6 19. Sf3 a6 20. Td2 Sf4 21. g3 S×h3†22. Kg2 Df7 23. De2 Sf4† 24. g×f4 e×f4 25. Lb6 g5 26. Sh2 Sg6 27. Kh1 Se5 28. f3 h5 29. Ld4 Tad8 30. Tg1 T×d4 31. T×d4 g4 32. f×g4 f3 33. Df2 S×g4 34. T×g4 h×g4 35. e5 g3 36. D×g3 f2 37. Tf4 Dh5 38. T×f2 Kh7 39. Se4 L×e5 40. Dg4 D×g4 41. S×g4. 1—0

Nr 176 BENONI

Niklasson — Wahlbom

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 e×d5 5. c×d5 d6 6. e4 g6 7. Sf3 Lg7 8. Le2 0—0 9. Sd2 Te8 10. 0—0 Sa6 11. f3 Sc7 12. a4 b6 13. Sc4 La6 14 Lg5 h6 15. Le3 L×c4 16. L×c4 a6 17. Dd2 Kh7 18. Tab1 Dd7 19. b4 b5 20. Le2 c4 21. a5 De7 22. Ld4 Tf8 23. Ld1 Sce8 24. Lc2 Sd7 25. f4 L×d4† 26. D×d4 Sg7 27. Tbe1 Tae8 28. Dd2 Dd8 29. Dd4 De7 30. Te2 Kg8 31. Tfe1 Dh4 32. g3 Dg4 33. Df2 g5 34. Kh1 Kh8 35. e5 g×f4 36. g×f4 Sh5 37. e6 f×e6 38. d×e6 Sf6 39. f5 Sf4 40. Te3 Sh5 41. Tg1 Dd4 42. Td1 Da7 43. Tf3 De7 44. Dd2 Dh7 45. D×d6 Tg8 46. De5 Dg7 47. Tf2 Td8 48. Te1 Da7 49. Tfe2 De7 50. Le4 Tg7 51. Lf3 Tdg8 52. L×h5 S×h5 53. Se4 Tf8 54. Tg2 Sf6 55. T×g7 K×g7 56. Td1 Kg8 57. S×f6† T×f6 58. Td7 D×b4 59. Dg3† Kf8 60. Db8 matt.

Nr 177 JUGOSLAVISKT

Wahlbom — Niklasson

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Sf3 Lg7 5. h3 0—0 6. Le2 c6 7. 0—0 Dc7 8. a4 e5 9. d×e5 d×e5 10. Lc4 Sh5 11. Te1 Sbd7 12. Le3 Sf4 13. Lb3 Te8 14. Sg5 Tf8 15. g3 Sh5 16. De2 h6

17. S×f7 T×f7 18. L×f7† K×f7 19. Dc4† Kf8 20. Tad1 a6 21. T×d7 1—0

Nr 178 BENONI

Niklasson — Wahlbom

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 e×d5 5. c×d5 d6 6. Sf3 g6 7. Sd2 Sbd7 8. e4 Lg7 9. Le2 0—0 10. 0—0 Te8 11. f3 Se5 12. g4

Resultat av hemmaanalys eller lösbladsbläddder? Hur som helst verkar draget osunt, tex 12. — h6 (Det hotade g5, f4 osv) jämte Sh7 med olika möjligheter för svart bl a f5. Efter svarts nästa drag får vit ihållande fördel.

12. — g5 13. h4! h6 14. h×g5 h×g5 15. Sc4 S×c4 16. L×c4 Sh7 17. Le3 Le5 18. Dd2 f6 19. Kg2 Te7 20. Th1 Tg7 21. Tab1 Da5? 22. b4? c×b4 23. Se2 Tc7 24. Lb3 Ld7 25. Sd4 La4! 26. Se6 (Th6! C.N.) **Tc3 27. Th6 Sf8 28. L×g5 L×b3 29. a×b3 f×g5 30. D×g5† Kf7 31. S×f8??**

I kraftig tidsnöd. Vit skulle nöjt sig med remi: 31. Dh5† Ke7 32. Th7† osv.

31. — Da2† 0—1

Anm för TfS
(delvis efter referat i DN)
av Gunnar Johansson

Nr 179 JUGOSLAVISKT

Wahlbom — Niklasson

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Sf3 Lg7 5. h3 0—0 6. Le2 c6 7. 0—0 Dc7 8. a4 e5 9. d×e5 d×e5 10. Lc4 Sh5 11. Te1 Sbd7 12. Le3 Sf4 13. Dd2 Sb6 14. Lb3 Le6 15. L×f4 e×f4 16. e5 L×b3 17. c×b3 Sd7 18.. D×f4 Tfe8 19. Se4 S×e5 20. Sf6† L×f6 21. D×f6 Te6 22. Df4 S×f3† 23. D×f3 Tae8 24. T×e6 T×e6 25. Td1 De7 26. g3 h5 27. h4 Te2 28. Td8† Kh7 29. Dd3. ½—½

MANILA 1974

Nr 180 GRÜNFELD

Portisch — Gheorghiu

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Lg7 5. Db3 D×c4 6. D×c4 0—0 7. e4 Lg4 8. Le3 Sfd7 9. Db3 Sb6 10. Td1 Sc6 11. d5 Se5 12. Le2 S×f3 13. g×f3 Lh5 14. Tg1 Dd7 15. Tg3 c6 16. d×c6 D×c6 17. Sb5 Sc8 18. Td5 Kh8 19. Tc5 Df6 20. Ld4 Dh4 21. L×g7† K×g7 22. Dc3† Kg8 23. Sc7 Tb8 24. Tcg5 f6 25. Se6! Te8 26. f4! L×e2 27. Th3 D×g5 28. S×g5 f×g5 29. K×e2 g×f4 30. Dc4†Kg7 31. T×h7† K×h7 32. Df7† Kh6 33. D×e8. 1—0

Nr 181 BENONI

Quinteros — Larsen

1. d4 e6 2. e4 c5 3. d5 e×d5 4. e×d5 d6 5. Ld3 Sf6 6. c4 Le7 7. Sc3 0—0 8. h3 Sbd7 9. f4 Se8 10. g4 g6 11. Le3 Lh4† 12. Kf1 Lf6 13. Dd2 a6 14. a4 Da5 15. Se4 Ld8 16. Dc2 Sdf6 17. Sg3 Sg7 18. Sf3 Sd7 19. Kg2 Dc7 20. g5 Tb8 21. b3 b5 22. a×b5 a×b5 23. h4 b×c4 24. b×c4 Te8 25. Ld2 Sf8 26. La5 Dd7 27. h5 L×a5 28. T×a5

28. — Te3 29. Dd2 T×d3! 30. D×d3 Dg4 31. Kf2 Tb2† 32. Se2 S×h5 33. T×h5 g×h5 34. Dc3 Tb8 35. De3 Dh3 36. Ta7 Ld7 37. Ta3 Tb1 38. Sg3 h4 39. Sh5 Tf1† 40. Ke2 Dg2†. 0—1

Nr 182 SICILIANSKT

Vasjukov — Larsen

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. g4 h6 7. h4 Sc6 8. Tg1 h5 9. g×h5 S×h5 10. Lg5 Dc7 11. Dd2 a6 12. 0—0—0 S×d4 12. D×d4 Ld7 14. Kb1 Tc8 15. Le2 b5 16. Tge1 Dc5 17. Dd2 Sf6 18. a3 Dc7 19. f4 Db7 20. e5 d×e5

21. Lf3! D×f3 22. L×f6 Dc6 23. Se4 b4 24. f×e5 b×a3 25. Te3 D×c2† 26. D×c2 a2† 27. K×a2 T×c2 28. Tb3 Tc8 29. Tb7 Lb5 30. L×g7 L×g7 31. Sd6† Kf8 32. S×c8 L×e5 33. Td8† Kg7 34. T×h8 K×h8 35. T×f7 Lg3 36. h5 Le2 37. h6 e5 38. Sd6 Lf4 39. Te7 Lh5 40. Kb3 Lg6 41. Sf7† L×f7 42. T×f7 L×h6 43. Ta7 Kg8 44. Kc4 Kf8 45. Kd5 Lc1 46. b3 Lb2 47. T×a6 Ke7 48. Th6 Lc3 49. Tc6. 1—0

Trondheim 1974

Nr 183 SICILIANSKT

H. Westerinen — L. Ögaard

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. b3 Sc6 4. Lb2 Sf6 5. e5 Sd5 6. c4 Sc7 7. Sc3 Le7 8. Se4 0—0 9. h4 d5 10. e×d6 L×d6 11. Sfg5 e5 12. Ld3 h6 13. Dh5

Som man ser har Westerinen gått ut hårt, men han stöter på "hårt" försvar.

13. — Le7 14. Ke2 De8 15. Sc3 f5 16. D×e8 S×e8 17. Sh3 L×h4 18. Sf4 Sd4 19. Kf1 Lf6 20. Sg6 Tf7 21. Te1 e4 22. Lb1 Kh7 23. Sf4 Lg5 24. Scd5 Se6

Svart är redan i tidsnöd och spelar nu med mindre säkerhet.

25. S×e6 L×e6 26. d3 L×d5 27. c×d5 e×d3 28. L×d3 g6 29. Lc4 Te7 30. Le5 Ld2

Ett försök att komma ur en besvärlig situation, det är hotet d5—d6 som ger svart bekymmer. Bättre 30. — h5 31. f4 Lh6.

31. Te2 Td8 32. f4 La5 33. g4!

Nu finns det praktiskt taget inget motmedel; det verkliga hotet kommer emellertid som en större överraskning för svart i tidsnöden.

33. — f×g4 34. T×h6†!

Vilket uppvaknande! **1—0**

Anm. för TfS
av Erik Lundin

Nr 184 KUNGSINDISKT

E. Lundin — K. Böckman

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 d6 5. Sc3 0—0 6. Sf3 Sc6 7. h3 e5 8. Le3 Sd7

I partiet Lundin—Westerinen (följande rond!) spelades 8. — Te8 9. 0—0 Sh5 10. d×e5 d×e5 11. D×d8, T×d8 12. Sd5 och vit fick fördel.

9. 0—0 Se7 10. d×e5 d×e5 11. Dc1 Sf6 12. Lg5 f6 13. Ld2 Te8 14. g4 Sd6 15. Sa4 Sb6

Ett förbiseende som kostar en bonde och därmed partiet – efter intressanta vändningar.

16. c5! S×a4 17. c×d6

(Med hotet Dc4†).

17. — Sb6 18. d×c7 De7 19. Sh2 Df7 20. Td1 Sd5 21. La5! Le6 22. Dc5 Lf8

23. D×d5! L×d5 24. L×d5 Te6 25. L×b7 Tae8 26. Td8 Lb4

Eller lika enkelt att genast ge upp.

27. c8D L×a5 28. T×e8† T×e8 29. Dc6 Tb8 30. La6 1—0

Anm. för TfS
av Erik Lundin

Can Picafort 1974

Jaan Eslon tävlar flitigt i Spanien och Italien, i den senaste starkt besatta turneringen i Can Picafort blev resultatet en delad 3–6:e placering. Resultat: 1. Medina (GM) 8½ poäng, 2. Rodriguez (IM) 7½, 3—6 Eslon, Bellon (IM), Merino och Taeger 7, 7—10 Pomar (GM), Durao (IM), Cordovil och Ulvestad 6½. Här ett parti från sista ronden:

Nr 185 OREGELBUNDET

Eslon — Perez

1. Sf3 Sf6 2. g3 c5 3. Lg2 Sc6 4. 0—0 e5 5. c4 d5 6. c×d5 S×d5 7. Sc3 Sc7 8. d3 Le7 9. Sd2 0—0?! 10. L×c6! b×c6 11. Sc4 f6 12. Da4! (bättre 12. b3 jämte La3 och Tc1) **Ld7 13. Da5 Dc8 14. f3 h5 15. Le3 Sb5 16. Tac1 Lh3 17. Tfe1 Dd7 18. Se4 Dd5 19. Lf2 f5 20. Se3 Df7 21. S×c5 f4 22. Sc4 f×g3 23. h×g3 h4 24. Se4 h×g3 25. L×g3 Dh5 26. Kf5 Sd4 27. Scd2 Tf5 28. Tc4! c5? 29. Dc7 Lh4 30. D×c5 Taf8 31. T×d4 e×d4 32. D×d4 Lg4 33. Tg1 Ld8 34. Dc4† Kh8 35. Ke1 Lb6 36. Tf1 Dh3 37. Ld6 T8f7 38. Sf2! L×f2† 39. T×f2 Dh1† 40. Sf1 Lh3 41. Kd2 Dg1 42. Dh4† Kg8 43. Th2! D×f1 44. T×h3 T7f6 45. Dh8†Kf7 46. Df8† Ke6 47. De7† Kd5 48. e4† och svart gav upp då matt följer.**

L. Laurine

Dam-OS i Medellin

Nr 186 FRANSKT

Dahlin – Watanabe

1. e4 e6 2.d4 d5 3. Sd2 d×e4 4. S×e4 Sd7 5. Sf3 Sf6 6. S×f6 S×f6 7. Ld3 Le7 8. 0–0 0–0 9. Se5 h6 10. Le3 Ld7 11. Df3 c6 12. Tadl Dc7 13. Dg3 Sh5 14. Dh3 Sf6 15. Tfel Tfd8 16. L×h6! Tac8 17. Te3 g6 18. Tg3 Le8 19. Lf4 Db6 20. L×g6! f×g6 21. D×e6+ 1–0

Nr 187 CARO–KANN

Dahlin – Karff

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 d×e4 4. S×e4 Sd7 5. Lc4 Sgf6 6. De2 Sb6 7. Lb3 D×d4 8. Seg5 e6 9. Sf3 Dg4 10. h3 Dh5 11. Tgl Sfd5 12. g4 Dg6 13. Se5 Df6 14. Sg×f7 Lb4 15. Kfl g6 16. S×h8 D×h8 17. c4 Se7 18. Sd3 La5 19. Lg5 Df8 20. Tg3 Ld7 21. Tf3 Dg7 22. Tdl h6 23. Lf6 Dh7 24. De5 1–0

Nr 188 PIRC

Gaprindashvili — Polihronide

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. Sc3 c6

Denna dragföljd, en blandning av Caro-Kann och Pirc, dyker nu för tiden upp då och då, Gaprindashvili spelar den själv gärna som svart.

4. f4

På 4. Sf3 kan följa 4. – d5 5. h3 Sf6!? 6. e5 Se4 7. S×e4 d×e4 8. Sg5 c5!

4. – d5 5. e5 h5 6. Sf3 Lg4 7. Le3 e6 8. Le2 L×f3

Bättre hade varit uppskjuta detta byte tills vit spelat h3.

9. L×f3 Sh6 10. Lf2 Sd7 11. 0–0 Da5 12. a3 Sf5 13. De2 Lf8 14. g3

Nu verkar det som om svart kan inleda motspel med 14. — c5, men det var just detta drag Gaprindashvili ville framprovocera.

11. – c5 15. b4! c×b4 16. a×b4 Db6

16. – D×b4 besvaras med 17. Sb5 med överlägsen ställning för vit.

17. Sa4 D×b4

På 17. – S×d4 följer 18. S×b6 S×e2+ 19. L×e2

18. c3 Da5 19. Tfbl Dc7 20. c4 Se7 21. Sc3 Sc8 22. Sb5 Db8 23. c×d5 e×d5 24. Tcl 1–0

USA-MÄSTERSKAPET 1974

Nr 189 RYSKT

Browne – Bisquier

1.e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. S×e5 d6 4. Sf3 S×e4 5. d4 d5 6. Ld3 Le7 7. 0–0 Sc6 8. c4 Sb4 9. c×d5 S×d3 10. D×d3 D×d5 11. Tel Lf5 12. Sc3 S×c3 13. D×c3 c6

14. Lh6!

En prima överraskning. Slår nu svart den näsvise löparen kan följa 15. Te5 Dd7 16. Tael Le6 17. d5 c×d5 18. T×e6 f×e6 19. D×h8+ Lf8 20. Df6 Le7 21. T×e6 osv. Bisquier lyckas visserligen i fortsättningen undvika en direkt katastrof men detta till pris av en bedrövlig ställning. Fortsättningen blev

14. – Tg8 15. Te5 Dd7 16. Ta-el Le6 17. Sg5 ! 0–0–0 18. S×e6 f×e6 19 T×e6 D×d4 20. T×e7 D×c3 21. b×c3 g×h6 22. Tbl Tg5 23. h4 Tb5 24. T×b5 c×b5 15. T×h7 Td1 + 26. Kh2 Td2 27. T×h6 T×a2 28. h5 T×f2 29. Th8 + Kc7 30.h6

och svart gav upp efter ytterligare ett tiotal drag.

Vid pressläggningen

Spänningen i matchen Karpov — Kortjnoj stegrades enormt sedan Kortjnoj vunnit såväl det 19:e som 21:a partiet. Karpov leder med 3—2 när tre partier återstår att spela.

Solstadsträffen

Snabbschackturneringen i Karlstad samlade 75 deltagare, därav 60 "hemmaspelare". Tävlingen spelades med förgrupper lördagen den 2/11 och finaler 3/11. Resultat:

Mästarklassen: 1. Harry Schüssler 17½ poäng (av 20), 2. Leif Fredriksson 15½, 3. Lars-Åke Schneider 15½, 4. Ulf Svanqvist 14½, 5. Lennart Schneider 13, 6. Gösta Carlsson 12½.

Klass I: Sven-Ove Ark 6½ poäng (av 9), 2. Bo Hedlund 6, 3. Göte Nilsson 5½, 4. B. Berglund 5½, 5. John Häger 5, 6. Bengt Jansson 4½.

STUDIER

Red. A. Hildebrand, Uppsala och P. Perkonoja, Turku.

Originalbidrag och lösningar till Pauli Perkonoja, Parolastigen 12 B 20, SF-20360 Åbo 36, Finland.

Tre originalstudier av Axel Åkerblom, Ängelholm

1713

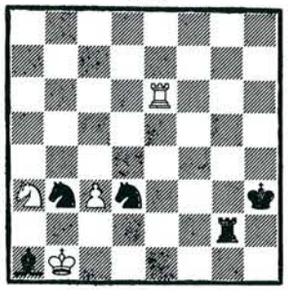

Remi

1714

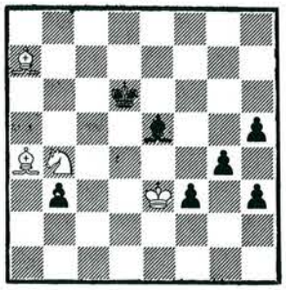

Vinst

1715

Vinst

1716 Axel Ericsson
Vaggeryd
Original

Vinst

1717 Axel Ericsson
Vaggeryd
Original

Vinst

1718 Henning Källström
Göteborg
Original

Remi

Originalsextetten som vi presenterar är helsvensk, vilket också är meningen för att låta våra tankar gå till den svenska studiekonsten och dess grand old man Axel Åkerblom, som efter år av tystnad här återkommer med tre orginalstudier. Samtliga studier sysslar också med det åkerblomska favoritmaterialet d v s . med lätta pjäser som käpmar mot bönder eller mot varandra. Visserligen avviker 1713 med sitt tornpar, men detta material finns där mest av camouflageskäl – det verkliga innehållet utgörs av en vit springares kamp mot tre svarta pjäser. Studierna 1714 och 1715 är besläktade – i båda gäller det att få bukt med de farliga svarta bönderna. Ericssons 1716 bjuder på flera trevliga finesser, där svarts och vits spelplaner i inledningen verkar nästan identiska. 1717 har samma material som följande studie av O. Duras i "Deutsche Schachzeitung" 1908: (Kh1 La3 Ba2 – Kg8 Bd7 Vinst.), men ändock ett avvikande spel. Källströms 1718 bjuder liksom Åkerbloms 1713 på konstellationen en vit pjäs mot tre svarta.

Lösningarna torde vara P. Perkonoja tillhanda senast till årets utgång. I lösningstävlingen ingår även studien 1719.

Axel Åkerblom 70 år

Axel Åkerblom fyllde den 21.10.1974 sjuttio år. Inom det svenska schacket, som han vigt en stor del av sitt liv, är han mera än någon annan en gigant – ja, om man så vill, en legendarisk gestalt. Få – eller kanske ingen – har spänt över ett så brett register som han och uppnått så stora framgångar som han gjort. Axel Åkerblom har varit vår "meste" schackjournalist. Under en tid redigerade han schackspalter i nära 20 dagstidningar! Hans propaganda för schack kan alltså inte överskattas. Inom Dalarnas schackliv var Axel den dominerande gestalten under flera årtionden – bl.a. Dalamästare 1928 och 1932 och samtidigt tillhörde han den svenska mästarklassens elit. Som problemist var han enastående produktiv. Han har komponerat ca 5 000 problem och ca 300 studier. Endast få i världen kan mäta sig med honom i det avseendet. Men trots produktiviteten stod hans opus för det mesta på hög nivå. Ingen i vårt land – utom möjligen Hermansson – har fått så många och så förnäma utmärkelser vid internationella kompositionsturneringar som Axel. Men så är han också en av de tre svenskar (jämte Jan Knöppel och Bo Lindgren) och den förste av dessa som tillerkänts FIDE:s titel "Internationell mästare i schackkomposition". Även på studieområdet har Axel Åkerblom presterat mera än någon annan svensk studieförfattare och tillhör även här den absoluta eliten.

De senaste åren har dock Axel av hälsoskäl i mindre utsträckning sysslat med komposition och det är därför med speciell glädje, som vi i dag noterar hans come back i vår studieavdelning – må detta bli ett nytt vårtecken!

Låt oss nu här nedan återge några av Axel Åkerbloms verk. Vi skall inte eftersträva att här återge hans mest välkända alster som fått höga utmärkelser – dem återfinner man lite varstans i schackböcker och tidskrifter. Nej, vi skall ge en liten exposé, som skall spänna över hans verksamhet under en lång tidsrymd som ett halvsekel.

Den första studien av Axel Åkerblom som undertecknad känner till är följande exakt 50 år gamla alster:

1719 Axel Åkerblom
Sydsvenska Dagbl. 1924 TT

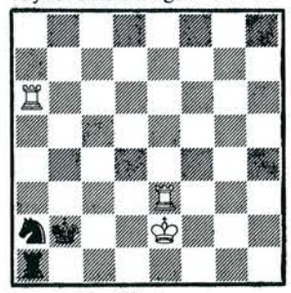

Vinst

TT betyder här "tematurnering", där det tydligen gällde att komponera studier med ett bestämt material. Studien är inte komplicerad, men vi vill inte beröva läsarna nöjet att knäcka den på egen hand – därför inkorporerar vi den i vår lösningstävling.

★

Nya föreningar!

Prenumerationslistor har sänts till alla föreningar upptagna i Sveriges Schackförbunds årsbok 1974. Vi ber nytillkomna föreningar meddela oss adress så följer listor gällande prenumeration på TfS 1975 omgående.

På 1920-talet var Axel Åkerblom ännu inte riktigt frälst av studiekonsten, två- och tredragare utgjorde han favoritgebit, men en och annan studieidé fångade honom redan då, som t ex. följande:

1720 Axel Åkerblom
Schackvärlden 1936

Vinst

1. Ld3! (Vit hotar med såväl direkt som indirekt tornvinst – det senare genom avdragsschack.) **1. — Te3** (På 1. — Te5† följer 2. Kd4 Ta5 3. Tb4†.) **2. Tc3†! Kb7** ((Ej 2. — Ka5 3. Ta3×) **3. La6†** med tornvinst. Eller **1. — Td2 2. Td4†! Ka5 3. Td6! Ka4 4. Lb5†** och vinner återigen svarts torn. Vi har alltså här **i dubbelrad** form det tema som fordrades vid den pågående World Chess Composition Tournament 1973—74.

Men låt oss bläddra vidare till 1940-talet, då Axel Åkerblom hade hand om Schackvärldens gedigna problemavdelning. Fångad av H. Rincks forskning i materialet två lätta pjäser i kamp med två torn komponerade han en rad studier med materialet K+L+L mot K+T+T. Här ett av försöken.

1721 Axel Åkerblom
Schackspelarnas julbok 1944

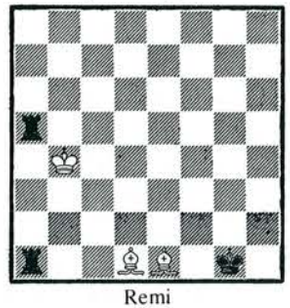

Remi

1. Lc3 Ta3! 2. Lb2 Ta2 3. Ld4†! Kf1 4. Lb3 Ta3 5. Lb2 remi.

På 1950-talet sker det plötsligt en ändring. Från att ha komponerat en och annan ströstudie, tydligen som omväxling till den enorma problemproduktionen, blir Axel Åkerblom alltmera tjusad av studiekonsten. Som stark praktisk spelare och ypperlig analytiker, börjar han, sedan han gått in för detta nya gebit,

komponera studier som ganska snabbt når världselitklass. Det är också framför allt 50- och 60-talet som är den "gyllene tiden" i hans studieförfattarskap.

Många av hans studier under dessa två decennier har valsat runt i all världens schacktidskrifter. Vi väljer därför ett något mindre känt alster.

1722 Axel Åkerblom
1 Pr. ex aequo Schack-Echo 1958

Remi

Huvudvarianten lyder: **1. e7† Kd7! 2. Lf5† Ke8 3. Lg4! Lc3† 4. Kh7 Sc7 5. Lh5† Kd7 6. Lg7† Kc6 7. Lf3† Kb5 8. Lg4!! Tb8 9. Ld7†! Kb6 10. Kg8 Se8 11. L×e8! T×e8 12. Kf7** med remi. Trevliga förförelser finns i vits tredje drag. Temat för denna studie är problemmässigt och av strategisk natur. Fint motiverade blockader och interferenser av de svarta pjäserna.

Och så till sextiotalet, vars början renderade Åkerblom hans kanske största framgångar inom studiekonsten i form av en lång rad priser och därav flera högsta utmärkelser i internationella storturneringar.

1723 Axel Åkerblom
1 Pr. Platov-Memorial 1961

Vinst

Huvudvarianten är: **1. Kg3 Kg6 2. Sf8† Kh5 3. Le2† Kg5 4. Se6† Kf5 5. Sf4! Ke4 6. Kg4 Ke3 7. Ld1 f5† 8. Kg3!** och vinner. Allt ser så enkelt ut, men att få allting att klaffa just i så enkla ställningar är just det som kännetecknar mästaren. Eljest spänner Åkerbloms register över i stort sett alla studieområden – från den klassiska "asketiska" miniatyren, till en romantiska "mittspelsstudien" och den moderna kampstudien med sitt poängterade spel från båda sidor. Men ändå just det enkla estetiska – helst i miniatyrform – är det som ligger närmast det åkerblomska hjärtat.

Och så är vi framme vid 70-talet, som kännetecknas av ett långt stillestånd och så helt överraskande dagens come back med ovanstående trio.

Vi önskar Axel många produktiva år!

AH

HÖGLANDSTRÄFFEN

Nässjö Schackklubb inbjuder till den traditionella Höglandsträffen, som spelas söndagen den 5 januari och måndagen den 6 januari 1975. Speltid: 15 minuter per parti och spelare. Turneringen spelas i Hotell Höglands festvåning med början söndag kl 13.00. Personlig anmälan i spellokalen skall göras senast kl. 12.30.

Tävlingen spelas i två klasser, M och I. I klass M startar spelare som innehar förstaklasstitel eller högre i landsförbundet, spelare som tidigare vunnit klass I i Höglandsträffen samt oklassade spelare med rating 1900 eller högre. I klass I startar övriga spelare. Tävlingens utformning i övrigt blir beroende av antalet deltagare.

Första pris i klass M, 1.000:— och i klass I, 500:—. Dessutom utdelas i båda klasserna ett andra och ett tredje penningpris vars storlek blir beroende av antalet deltagare, samt ett stort antal hederspriser.

Startavgifter: Klass M 50:—, klass I 30:—. Avgiften insättes samtidigt med anmälan, som skall göras senast den 3/1 till Nässjö Schackklubb c/o Arne Lindén, Västanbogatan 8 B, 571 00 Nässjö, postgiro 67 34 35–7. Anmälan kan också göras till Olof Bergström, Koltorpsplan 4 C, 571 00 Nässjö eller via klubbens tel. 0380/185 61 tisdagar och fredagar efter kl. 19.00. För klassindelning och seedning skall rankingtal anges i anmälan.

Beträffande inkvartering hänvisas till Hotell Högland tel. 0380/131 00, som har week-enderbjudanden till förmånliga priser.

Järnvägsschack

40 spelare deltog i järnvägsmännens individuella blixt-mästerskap, spelat den 29 sept. i Södertälje. I kvalificeringsronder delades deltagarna upp i A, B och C-final etc. I A-finalen kom tre man på samma poäng, efter särspel segrade Lars Andersson, Göteborg, före Evert Eriksson, Falköping och Arne Wallenberg, Malmö.

I lagtävlingen – där räknas de tre bästa från samma klubb – segrade Uppsala före Hagalunds lokmän.

Paul Karlsson

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, S-136 44 Handen

13247. Gustav Jönsson
Torsby (Sverige)

Matt i 2 drag
3-fasig dragplikt!

13248. Herbert Ahues
Bremen (Tyskland)

Matt i 2 drag

13249. Halvar Hermanson,
Unbyn (Sverige)

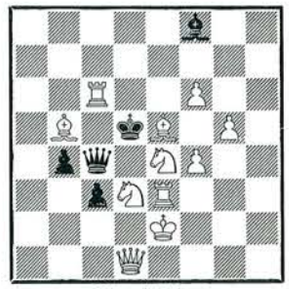

Matt i 2 drag

13250. Axel Åkerblom,
Ängelholm (Sverige)

Matt i 3 drag

13251. Andrey Lobusov,
Moskva (USSR)

Matt i 3 drag

13252. Lennart Larsson,
Lerum (Sverige)

Matt i 3 drag

13253. Bernt Ahlgren,
Gullänget (Sverige)

Hjälpmatt i 2 drag
B) med Th5 på e7

13254. Kauko Virtanen,
Tampere (Finland)

Hjälpmatt i 3 drag
3 lösningar

13255. Anders Olson,
Stockholm (Sverige)

Självmatt i 7 drag
Maximummer

OMSLAGSDIAGRAMMET

Nikolaizcuk — Beilfuss (Ibbenbüren 1974, juniorturnering): **1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. L×c6 d×c6 7. De1 Sfd7 8. b3 c5 9. Lb2 f6 10. a4 Sb8! 11. d3 Sc6 12. Sd2 Le6 13. De3 Dd7 14. Tfb1 g5 15. Sc4 h5 16. a5 h4 17. La3 g4 18. Se1? 0—0—0 19. L×c5 L×c5 20. D×c5 g3! 21. f3 h3 22. h×g3 L×c4 23. b×c4**

diagramställning

23. — Dd4†! 25. D×d4 h2† (svarts två senaste drag kunde även ske i omvänd ordning) **25. Kh1 S×d4.** Vit gav upp, 26. g4 besvaras med 26. — Se2 27. g3 S×g3† **med matt.**

TILL SALU

Indiskt schackspel för den verkligt kräsne spelaren

Pjäserna:

Handgjorda i Jade och Agate
Storlek på pjäserna 40 mm–90 mm

Spelbräde/Förvaringsbox

Handgjord i rosenträ med infällningar av elfenben.
Spelbräde: 320 × 320 mm

För närmare information kontakta **Ekwall** eller **Björklund** under kontorstid på **tel. 08/44 30 41**

Praktiska Schackjulklappar

Prenumerationer 1975

För att vara säker på att få samtliga ryska nr bör pren vara inne senast 1/12.

Informator (18+19)	85:—
Schach-Echo (24 nr)	75:—
Chess (12)	35:—
British Chess Magazine (12)	40:—
Nordisk Postsjakkblad (4)	7:50
Schack-Nytt (10)	35:—
Tidskrift för Schack (10)*	31:—
* för medl. i SSF	
Norska Postsjakk 64 (52 nr)	12:— 30:—
Schachmatnyv Bjolletin (12)	40:—
Schackmaty v SSSR (12)	30:—
Skakbladet (12)	45:—
Fernschach	45:—
Schach-Archiv (12)	60:—
Scacco	35:—
Schweizerische Schachzeitung	50:—
Begär gärna utförligare prislista!	
Magnetiskt fickschack	15:—
Informator 1—17 pr. st.	43:50
Informator 18 (mars 75)	48:50
Awerbach: Endspiel I o II pr. st.	27:—
Knight: Pawnography	10:—
Berglund: Rilton-Cup 1974-5	5:—
Berglund: Int. Damturn. 74	5:—
Teschner: Sie sind am Zug	8:75
Hajtun: Schachzauberer Tal	33:—
Knight: Howard Staunton	25:—
Vid pfsk tillk 3:—	

Moms o porto ingår!

JAN BERGLUND

Knut Stangenbergs väg 12, 130 10 Ektorp. pg 76 03 63-2.

SCHACKJULKLAPP I ÅR?

I så fall kan vi föreslå följande julpaket till billigt pris:

1) **Gizycki:** STORA SCHACKBOKEN + **Hildebrand:** VM 1960 Tal-Botvinnik **100:—**
2) VM 1960 Tal-Botvinnik — **Ridala:** KERES VINNER — **Kmoch:** RUBINSTEIN VINNER — **Richter:** SCHACKKAVALKAD II. Välj 3 av dessa tillsam. **40:—**
3) SPELÖPPNINGSMONOGRAFIER: Ryskt, Skandinavisk, Kungsindiskt: Sc6-varianten, Réti, 1. b2-b4, Marshallangreppet, Morragambiten, Blumenfeldgambiten, Falkbeers motgambit, Antagen damgambit I, do III, Relfssongambiten, Stauntongambiten. Välj 10 av dessa **60:—**
4) **Ståhlbergserien:** SVENSKA SCHACKMÄSTARE — STRÖVTÅG I SCHACKVÄRLDEN — SCHACK OCH SCHACKMÄSTARE — BOBBY FISCHER Välj 3 av dessa **50:—**
5) GÖTEBORG 1971 + 3 st. olika SM-utgåvor **25:—**
6) FILATELIPAKET MED SCHACKFRIMÄRKEN (22 frim. i kompletta serier — alla ostämplade) Monaco, OS-Nizza, Le Havre, OS Lugano, Tjigorin, VM-Island, 5 st. OS-Varna, 6 st. OS Cuba, 2 st. Polen-74, 3 st. Sovjet 1963. **50:—**

En vacker present i filatelistisk förpackning.

SCHACHZENTRALE CAISSA
Box 323 751 05 Uppsala 1

(Priserna inkl. moms och porto)

ALLT I SCHACK

Gelenczei: Spiel mit — gegen Grossmeister (Ny)	19:65
Fischer: Meine 60 denkwürdigen Partien	62:—
Kramer/Postma: Das Schachphänomen Robert Fischer	59:—
Varnusz: Die Spanische Partie	26:65
Golz/Keres: Schönheit der Kombination	21:60
Muller: Lerne Kombinieren	24:85
Estrin: Theorie und Praxis des Zweispringer-Spiels	33:85
Keres: Praktische Endspiele	44:65
Euwe: Das Endspiel	44:65
Fondern: Internationale Deutsche Schacheinzelmeisterschaft 1973	28:45

Se även priser på schackböcker i Tidskrift för Schack Nr 7 och 8.

MOMS OCH PORTO TILLKOMMER PÅ PRISERNA

Gör Eder Julbeställning i god tid.

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

Brännkyrkagatan 71 117 23 Stockholm
Tel: 08/69 42 37 Postgiro 55 08 86/6

TfS-samlare!

Årgångarna 1925 och 1926 kan tyvärr inte levereras kompletta. De utkom båda med fyra kvartalsnummer. Dock finns:

1925: april/juni, okt/dec Kr 6:—

1926: jan/juni, okt/dec Kr 10:—

så länge lagret räcker. Portofritt!

PS! Årgång 1914 SLUTSÅLD!

Äldre årgångar av TfS!

För klients räkning säljes följande årgångar för vilka anbud kan lämnas antingen för enstaka eller för samtliga.

Fri prövningsrätt.

Årgång 1910, -34, -35, -36, -44, -47, -48, -49, -50, -51, -52, -54.

Märk anbud "Årgångar". Svar till:

Tidskrift för Schack
Box 7123 402 32 Göteborg 7

Utländsk schacklitteratur

Awerbach, Lehrbuch der Schachendspelie. 2 Aufl. 1974.
1. Technische Endspiele — Bauernendspiele — . . . 25.80
2. Turmendspiele — Damenendspiele — . . . 25.80
Boleslawski, Königsindisch bis Grünfeld-Verteidigung. 3. Aufl. 1973. **23.70**
Boleslawski, Skandinavisch bis Sizilianisch. 2. Aufl. 1973. **25.80**
Boleslawski, Sizilianisch. Drachenvariante bis Paulsen-System. 2. Aufl. 1973. **25.80**
Gelenczei, Spiel mit — gegen Grossmeister. 1974 **19.40**
Gelenczei, 200 neue Eröffnungsfallen. 1973. **19.40**
Golz & Keres, Schönheit der Kombination. 1972. **22.20**
Keres, Dreispringerspiel bis Königsgambit. 2. Aufl. 1971. **22.20**
Keres, Spanisch bis Französisch. 3. Aufl. 1974. **23.70**
Suetin, Lehrbuch der Schachtheorie. 1973. (Öppningsteori) **36.10**
Suetin, Schachlehrbuch für Fortgeschrittene. 2. Aufl. 1973. **29.60**
Taimanow, Damengambit bis Holländisch. 2 Aufl. 1973. **25.00**
Taimanow, Nimzowitsch-Indisch bis Katalanisch. 2. Aufl. 1972. **29.50**
Taimanow, Slawisch bis Reti-Eröffnung. 2. Aufl. 1974. **29.50**
Lehrbuch der Schachstrategie.
1. Von Koblenz. 1972. **25.80**
2. Von Kotov. 1973. **25.80**
Lehrbuch der Schachtaktik.
1. Von Kotov. 1972 **23.70**
2. Von Koblenz. 1972. **28.60**
Föregående Sportverlag-böcker alla i hellinneband.
Assiac, Noch ein Vergnügliches Schachbuch. 1974. Hellinne **31.40**
Dahlgrün, Königsgambi t I. 1974. Hellinne. (Ytterligare 3 delar väntas utkomma.) **31.60**
Estrin, Theorie und Praxis des Zweispringerspiels. 2 Aufl. 1973. Kartonerad. **35.20**
Varnusz, Die Spanische Partie 1973. Kartonerad. **27.80**
1896. Nürnberg. Das internationale Schachturnier. Hrsg. von Tarrasch & Schröder. 1974. Karton. (Facsimilnytryck av orig.-uppl.) **34.90**

Porto och Moms tillkommer

UNO LINDE
Box 14002 400 20 Göteborg

SCHACKNYTT

c/o Lars Grahn, Uppsalagatan 2 B, 214 29 MALMÖ

SCHACKNYTT har en särdeles prominent medarbetare i danske stormästaren Bent Larsen, världens sannolikt främste schackskribent. Hans artiklar i SCHACKNYTT under 1974:

nr 1 —
nr 2 **En nästan låst ställning**
nr 3 **Petrosjan — konsten att vänta**
nr 4 **Las Palmas 74 — en kampturnering**
nr 5 **Vad hände med Spasskij?**
nr 6 **Schack i amerikanskt tempo**
nr 7 **Ulfs sega spelstil**
nr 8 **Manila 74**

Och nästa år, den sjätte årgången, utkommer SCHACKNYTT med 10 nummer! Helårsavgiften 35 kr insättes på pg 530495-1 (Centrala Schackklubben)

Tidskrift för

SCHACK

Sveriges Schackförbunds medlemstidskrift

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

speglar alla aktiviteter inom svenskt och utländskt schack. Turneringar, partier, teori, juniorschack, korrschack, distriktsnytt, problem, studier och mycket mycket annat.

Ett flertal medarbetare bevakar och rapporterar allt som händer

Prenumerera på

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Ditt eget förbundsorgan

Prenumerationsavgift år 1975 för medlemmar i Sveriges Schackförbund kr 31:—
(10 nr — utökade SM-och julnummer)

Västergötlands Tryckeri, Skara 1974